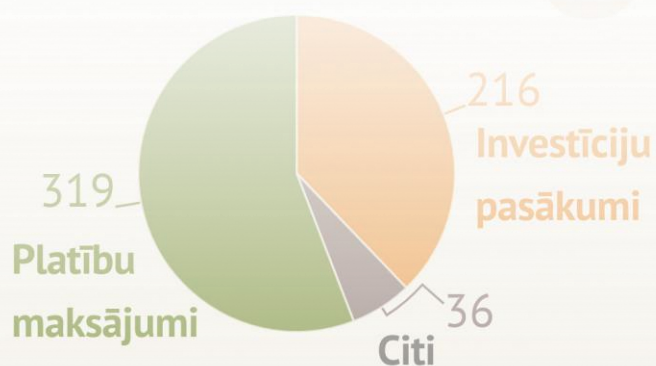

Lauku atbalsta dienests

2019.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2019.gadā izmaksāts

SATURS

PRIEKŠVārds	3
2. PAMATINFORMĀCIJA	4
2.1. Lauku atbalsta dienesta juridiskais statuss, funkcijas un uzdevumi	4
2.2. LAD darbības virzieni un mērķi, pārskata gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)	5
3. FINANŠU RESURSI UN 2019.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI	6
3.1. Budžeta informācija	6
3.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultātīvo rādītāju izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums	8
3.2.1. Programma "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā"	8
3.2.2. Programmas "Meža resursu ilgtspējības saglabāšana apakšprogramma Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē"	9
3.2.3. Programmas "Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana" apakšprogramma "Zivju fonds"	9
3.2.4. Apakšprogramma "Izdevumi Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda projektu un pasākumu īstenošanai"	10
3.2.5. Programmas "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai" projektu un pasākumu īstenošana	14
3.2.6. Programma "Eiropas Zivsaimniecības fonda un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda projektu un pasākumu īstenošana"	19
3.2.7. Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"	20
4. ĪSTENOTĀS JAUNĀS POLITIKAS INICIATĪVAS	20
5. LAD VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI	20
6. SADARBĪBAS PARTNERU FINANSĒTO PROGRAMMU UN ĀRVALSTU IEGULDĪJUMU PROGRAMMU IETVAROS ĪSTENOTO PROJEKTU SASNIEGTIE REZULTĀTI UN LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS	20
7. NOVĒRTĒJUMS PAR STRATĒGIJAS IEVIEŠANU (VEIC PĒC KĀRTĒJĀ STRATĒGIJAS PLĀNOŠANAS CIKLA BEIGĀM)	21
8. PĀRSKATS PAR LAD VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI	23
9. PERSONĀLS	24
10. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	27
10.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	27
Programma "Piens un augļi skolai"	28
Izstāde "Pavasaris 2019" un "LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA TEHNIKA 2019"	28
Sarunu festivāls LAmPA	28
10.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar LAD darba kvalitāti un to rezultāti	29
10.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	29
11. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2020.GADĀ	29
11.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	29
11.2. Galvenie uzdevumi un pasākumi 2020.gadā	30
11.3. Sadarbības projekti un pētījumi	30
11.4. Finanšu saistības	30
12. SAĪSINĀJUMI	31
PIELIKUMI	32

PRIEKŠVārds

Godātie lasītāji!

Kā katru gadu, arī šogad informāciju par Lauku atbalsta dienesta paveikto 2019.gadā sniedzam publiskajā pārskatā.

Lauku atbalsta dienesta galvenais uzdevums ir godprātīgi un atbildīgi izmaksāt atbalstu mūsu klientiem. 2019.gadā tie ir vairāk nekā 570 miljoni eiro, ko saņēmuši mūsu lauksaimnieki, mežsaimnieki, zivsaimnieki un lauku uzņēmēji. Prieks, ka 30% klientu ātrāk saņēma vienotā platību maksājuma avansus vai gala maksājumus. Arī projektus un valsts atbalsta pasākumu pieteikumus vērtējam ļoti savlaicīgi. Tas palīdz ātrāk saņemt maksājumus un nodrošināt efektīvāku finanšu plūsmu mūsu klientu kontos.

Esam nodrošinājuši papildu funkcijas izpildi - administrējam Solidaritātes fondu, šajā pasākumā apstiprināti 59 projekti 14,9 miljonu eiro apmērā. Pārskata gadā ieviesām naftas produktu (kurināmā) uzskaites sistēmu Valsts ieņēmumu dienesta vajadzībām. Datu apmaiņa ar bioloģiskās lauksaimniecības sertificējošajām iestādēm notiek elektroniski. Šie ir tikai daži piemēri, kas parāda, ka varam strādāt inovatīvi un uzņemties jaunus uzdevumus.

2019.gdā īstenojām pilotprojektu monitoringa sistēmas izveidei platību maksājumu ziemāju noteikšanai pēc *Sentinel* datiem. Nākas secināt, ka aizvien vairāk kultūras varam noteikt ar satelīta attēlu palīdzību, kā arī šādi varam sekot zemes apstrādei.

Publiskajā kartē publicējam informāciju par nekoptajām lauksaimniecībā izmantojamajām zemes platībām, kas ļauj ikvienam izvērtēt to, kāda ir mūsu lauksaimniecības zeme un kā norit tās apsaimniekošana.

Viena no dienesta vērtībā ir uz klientu orientētas pieejas īstenošana. 2019.gadā daudz domājām par vienkāršāku un saprotamāku komunikāciju starp dienestu un klientiem, lai “abas puses runātu vienā valodā”. Esam vienkāršojuši rakstisko komunikāciju, lai mūsu sūtītās vēstules būtu īsas un klientiem viegli lasāmas, zīmējam kartes klientu vietā, nodrošinām klientu apkalpošanu visā Latvijā mūsu un valsts klientu apkalpošanas centros, platību maksājumu sezonas laikā dodamies izbraukumos uz dažādām Latvijas vietām. Gada nogalē sagatavojām saturu mūsu virtuālajam asistentam – iemācījām IEVAI sniegt atbildes uz dažādiem jautājumiem. Lielu darbu ieguldījām mobilās lietotnes sagatavošanā, ceram, ka tas ir ērts rīks mūsu klientiem, jo sniedz iespēju visu aktuālo informāciju skatīt savās viedierīcēs.

Esmu gandarīts, ka turpinājām sadarbību ar mūsu partneriem – dažādām nevalstiskajām organizācijām, kas ir mūsu padomdevējs dažādās situācijās, palīgs dažādu jautājumu risināšanā.

Aktīvi tiek īstenota programma “Piens un augļi skolai”, kur mūsu mērķa grupa atšķiras no ierastajām – tie ir Latvijas skolu bērni. Lai rosinātu bērnu vēlmi ēst veselīgi un būt sportiskiem, esam piedalījušies “ZZ Čempionātā”, organizējām konkursu jauniešiem un sagatavojām uzdevumu krājumu 1.-3.klašu skolēniem. Latvijas veiktās aktivitātes un programmas mājaslapu www.piensaugliskolai.lv atzina kā labās prakses piemēru visā Eiropas Savienībā.

Plašāk par LAD paveikto un sasniegto 2019.gadā varat lasīt šajā Publiskajā pārskatā.

Šobrīd, kad jums nododam lasīšanai 2019.gada pārskatu, jau zinām, kādas pārmaiņas mums nesīs 2020.gads, kas būtiski liks pārdomāt to, kā veicam savu darbu ārkārtējā situācijā. Bet par to - 2020.gada publiskajā pārskatā!

Ģirts Krūmiņš
Lauku atbalsta dienesta direktors

2. PAMATINFORMĀCIJA

2.1. LAUKU ATBALSTA DIENESTA JURIDISKAIS STATUSS, FUNKCIJAS UN UZDEVUMI

LAD ir Zemkopības ministrijas (ZM) padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kura atbild par vienotu valsts atbalsta un Eiropas Savienības (ES) atbalsta politikas realizāciju valstī, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu lauksaimniecības jomā un pilda citas ar lauksaimniecības un lauku atbalsta politikas realizāciju saistītas funkcijas.

LAD funkcijas ir noteiktas Lauku atbalsta dienesta likuma 4.pantā:

- Administrēt valsts atbalstu un ES atbalstu laukiem, lauksaimniecībai, mežsaimniecībai un zivsaimniecībai [pieņemt un izvērtēt iesniegumus (projektus) atbalsta saņemšanai, pieņemt lēmumu par finansējuma piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, lemt par atbalsta izmaksu vai atteikumu to izmaksāt un veikt izmaksātā atbalsta uzskaiti un izlietošanas kontroli];
- Pieprasīt no fiziskajām un juridiskajām personām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistru un datubāzu uzturēšanai nepieciešamo informāciju;
- Izsniegt normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, apliecinājumus un speciālās atļaujas (licences);
- Pārstāvēt nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotāju intereses tiesā;
- Iesniegt tiesā prasības, kas izriet no fizisko un juridisko personu saistībām attiecībā uz valsts atbalsta un ES atbalsta izlietošanu, ja tas tiek darīts neatbilstoši normatīvajiem aktiem;
- Īstenot intervences pasākumus lauksaimniecības produktu tirgū;
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā administrēt lauksaimniecības produktu un pārstrādāto lauksaimniecības produktu ārējās tirdzniecības režīmu;
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā administrēt augkopības produkcijas kvotas;
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt informāciju Eiropas Komisijai (EK).
- Uzdevumi LAD funkciju izpildes nodrošināšanai:
- Ieviest administratīvo, finanšu un tehniskās vadības sistēmu, lai īstenotu valsts un ES atbalsta pasākumus, kā arī citus lauksaimniecības politikas pasākumus;
- Atbilstoši kompetencei piedalīties EK un ES Padomes darba grupu un komiteju sanāksmēs;
- Veidot, uzturēt, uzlabot un aktualizēt integrētās informācijas sistēmas, lai administrētu lauksaimniecības un lauku atbalsta politikas, valsts atbalsta un ES atbalsta pasākumus;
- Veikt valsts atbalsta un ES atbalsta saņēmēju plānveida un ārpuskārtas kontroli un pārbaudes;
- Nodrošināt LAD bilanci esošā valsts īpašuma saglabāšanu;
- Valsts vārdā veikt privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami LAD darbības nodrošināšanai;
- Iesniegt informāciju ZM, kas nepieciešama lauksaimniecības un lauku attīstības politikas veidošanai;
- Laikus informēt sabiedrību par valsts atbalsta un ES atbalsta piešķiršanas nosacījumiem lauksaimniecībai un lauku attīstībai attiecīgajā kalendāra gadā;
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iesniegt ZM, Finanšu ministrijā un citās iestādēs pārskatus un informāciju;
- Sniegt informāciju starptautiskajām institūcijām, vienlaikus par to informējot ZM;
- Pārbaudīt neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) vienību platības;
- Veikt Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) finansējuma sistēmā ietilpstošo darījumu padziļinātās pārbaudes;
- Nodrošināt sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa informācijas sistēmas darbību;
- Veikt personas datu apstrādi vienotajā zemkopības nozares informācijas sistēmā.

2.2. LAD DARBĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI, PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI (PRIORITĀTES, PASĀKUMI)

LAD deleģēto funkciju izpildi un izvirzīto mērķu sasniegšanu nodrošina, īstenojot divus darbības virzienus – „Lauku uzņēmējdarbības attīstības veicināšana” un „Dabas resursu ilgtspējības saglabāšana”.

Darbības virziena „**Lauku uzņēmējdarbības attīstības veicināšana**” mērķis ir veicināt ilgtermiņā konkurētspējīgas, ekonomiski efektīvas un uz tirgu orientētas uzņēmējdarbības attīstību laukos, ievērojot reģionāli līdzsvarotas attīstības principus. Darbības virziens tiek īstenots ar šādām budžeta programmām un tām pakārtotām apakšprogrammām:

1. Budžeta programma 21.00.00 „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”:
 - 1.1. apakšprogramma 21.01.00 „Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai”;
 - 1.2. apakšprogramma 21.02.00 „Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”;
2. Budžeta programma 64.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana” apakšprogramma 64.08.00 „Izdevumi Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošanai (2014- 2020)”.
3. Budžeta programma 65.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana”:
 - 3.1. apakšprogramma 65.08.00 „Maksājumu iestādes izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020)”;
 - 3.2. apakšprogramma 65.20.00 „Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2014-2020)”;
 - 3.3. apakšprogramma 65.21.00 „Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējumu (2014-2020)”.
4. Budžeta programma 66.00.00 „Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošana”:
 - 4.1. apakšprogramma 66.08.00 „Maksājumu iestādes izdevumi Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020)”;
 - 4.2. apakšprogramma 66.20.00 „Tehniskā palīdzība Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) apgūšanai (2014-2020)”;
 - 4.3. apakšprogramma 66.21.00 „Atmaksas valsts pamatbudžetā par palīdzību Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) finansējumu (2014-2020)”.

Darbības virziena „**Dabas resursu ilgtspējības saglabāšana**” mērķis ir nodrošināt dabas resursu apsaimniekošanas ilgtspējību. Darbības virziens tiek īstenots ar budžeta programmām un tām pakārtotām apakšprogrammām:

1. Budžeta programma 24.00.00 „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” apakšprogramma 24.02.00 „Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē”;
2. Budžeta programma 25.00.00 „Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana” apakšprogramma 25.02.00 „Zivju fonds”.

LAD īsteno arī budžeta programmas 99.00.00 „Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”

2019.GADĀ LAD IR ĪSTENOJIS ŠĀDUS NOZĪMĪGĀKOS PASĀKUMUS

1. Turpināja nodrošināt Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) ieviešanu Latvijā. Pēc nepieciešamības tika izstrādāti jauni administrēšanas dokumenti, vadlīnijas un metodiskie materiāli, kā arī ieviesti uzlabojumi un izmaiņas LAD IT sistēmās, Lauku reģistra datu sagatavošanā pieteikumu administrēšanai. 2019. gadā dažāda veida atbalsta maksājumos izmaksāti 570.3 milj. EUR vairāk kā 60 tūkst. finansējuma saņēmēju. (ELGF 303.7 milj. EUR, ELFLA 236.8 milj. EUR, , EJZF 20.5 milj. EUR, valsts subsīdijas, pārējie valsts atbalsta fondi un ziedojumi 9.3 milj. EUR).
2. Nodrošināja ELGF, ELFLA un EJZF finanšu pārskata sertifikācijas procesu un pārvaldības deklarāciju sagatavošanu. Saņemts pozitīvs sertifikācijas ziņojums ar kopējo novērtējumu 4 „darbojas labi”.
3. Radīja priekšnoteikumus LAD klientu pieļauto kļūdu līmeņa samazināšanai atbalsta pieteikumos.
4. Veksmīgi īstenoja LAD informācijas sistēmu attīstību – uzlaboja un pilnveidoja EPS funkcionalitāti, platību maksājumu administrēšanā ieviesa uz satelītattēliem balstītu monitoringa sistēmu, LAD klientiem ieviesa mobilo aplikāciju, izveidoja naftas produktu (kurināmā) uzskaites sistēmu u.c.
5. Pilnveidoja kvalitātes vadības sistēmu un iekšējās kontroles sistēmu - veicināja cilvēkresursu zināšanu, pieredzes un prasmju pārmantojamību, īstenojot mentoringa un pēctecības programmu; papildināja bezmaksas mācību e-platformu Moodle, nodrošināja Kvalitātes vadības sistēmas sertifikāta ISO 9001 un Informācijas drošības pārvaldības sistēmas sertifikāta ISO 27001 uzturēšanu
6. Notika 17 ārējie auditi (EK, ZM, VK, KPMG u.c.). Visi 2019.gadā slēgtie auditi ir bez būtiskiem atklājumiem un finanšu korekcijām.
7. Nodrošināja iepriekš neparedzēta (ārkārtas) atbalsta pasākuma administrēšanu – “Valsts atbalstu par 2018.gada sausuma radītiem zaudējumiem”.
8. Ieviesa LEADER reformas, tādejādi klientiem nodrošinot ātrāku un saprotamāku lēmuma pieņemšanas procesu.
9. Nodrošināja mobilo kontroļu ieviešana projektu pārbaudēs uz vietas. Efektivizēja pārbažu procesus, uzsākot dronu izmantošanu bloku precizēšanā un pārbaudēs uz vietas.
10. Ieviesa jaunās prasības par fizisko personu datu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un apriti.
11. LAD mājaslapā ieviesa virtuālo asistentu, turpinājās robotu procesu automatizācijas ieviešana.

3. FINANŠU RESURSI UN 2019.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. BUDŽETA INFORMĀCIJA

Saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2019. gadam” LAD plānotie izdevumi septiņu budžeta programmu ietvaros bija noteikti 592.0 milj. EUR, kas ir par 40,7 milj. EUR vairāk nekā 2018. gadā.

Budžeta izpilde pēc naudas plūsmas: (skat. 1.tabulu)

- ieņēmumi – 594 664 664 EUR
- izdevumi – 588 101 684 EUR.

Budžeta izpilde pēc uzkrājumu principa:

- ieņēmumi – 605 765 257 EUR
- izdevumi – 614 768 293 EUR.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, EUR

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā (2018) gadā faktiskā izpilde	Pārskata gadā (2019)	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	627 632 359	591 429 478	594 664 664
1.1.	dotācijas	626 279 838	588 894 478	586 591 320
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 352 521	2 535 000	8 073 344
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	627 059 374	592 002 548	588 101 684
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	578 960 324	545 513 673	541 663 455
2.1.1.	kārtējie izdevumi	18 122 601	20 070 006	18 948 974
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	539 132 055	496 019 106	494 831 333
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	21 705 668	29 424 561	27 883 148
2.2.	Kapitālie izdevumi	48 099 050	46 488 875	46 438 229

Budžeta faktisko izdevumu lielāko daļu – 494,8 milj. EUR jeb 84% - veido izdevumu pozīcija “Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti” no kopējiem izdevumiem. Savukārt lielāko īpatsvaru LAD administrēto budžeta programmu un apakšprogrammu vidū veido finansējums ELFLA un ELGF projektu un pasākumu īstenošanai – attiecīgi 41% un 52% (skat. 2.tabulu).

LAD administrētie pamatbudžeta līdzekļi 2019.gadā

N.p.k.	Rādītāji	Resursi izdevumu segšanai (milj. EUR)	% no kopējā apjoma
LAD administrētie valsts pamatbudžeta līdzekļi kopā		594,7	100%
1	Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā	19.7	3%
2	Meža resursu ilgtspējības saglabāšana	0.23	0.04%
3	Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana	0.90	0.15%
4	Izdevumi ELGF projektu un pasākumu īstenošanai	310.3	52%
5	ELFLA projektu un pasākumu īstenošana	241.8	41%
6	EJZF projektu un pasākumu īstenošana	21.0	3.5%
7	Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums	0.79	0.13%

LAD darbības nodrošināšanai budžeta programmas “Valsts atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā” apakšprogrammas “Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā” finansējums salīdzinājumā ar 2018. gadu ir samazinājies par 1%. Izdevumus veidoja:

- atalgojumi, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 11.1 milj. EUR jeb 85% no kopējiem apakšprogrammas izdevumiem. Salīdzinot ar 2018. gadu, šie izdevumi ir samazinājušies par 1%;
- saimnieciskie izdevumi (preces un pakalpojumi) – 1.3 milj. EUR jeb 10% no kopējiem apakšprogrammas izdevumiem, kas palikuši 2018. gada līmenī;
- izdevumi kapitālieguldījumiem – 0.6 milj. EUR jeb 5%, kas ir palikuši 2018.gada līmenī.

3.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

3.2.1. PROGRAMMA “VALSTS ATBALSTS LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAI, SABIEDRISKĀ FINANSĒJUMA ADMINISTRĒŠANA UN VALSTS UZRAUDZĪBA LAUKSAIMNIECĪBĀ”

LAD ir iesaistīts šīs programmas divu apakšprogrammu “Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai” un “Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā” realizācijā. Programmu rezultatīvie rādītāji gandrīz visās pozīcijās ir izpildīti un pārsniegti (skat. 1. pielikumu). Tika īstenotas visas 6 plānotās valsts atbalsta (subsīdiu) programmas lauksaimniecībai un lauku attīstībai. Valsts atbalsta programmām iesniegto pieteikumu un projektu iesniegumu skaits plānoto rādītāju pārsniedza par 4% (plānots – 23 000, sasniegts – 23 824). Tas tika sasniegts, pateicoties atbalsta pretendentu palielinātai aktivitātei pasākumos “Atbalsts investīciju veicināšanai lauksaimniecībā” un “Alternatīvais atbalsts

lopkopības saimniecībām". Veikto fizisko kontroļu īpatsvars tiem saimniecisko darbību veicējiem, kuri saņēmuši ES vai valsts atbalstu un pakļauti iespējamajām kontrolēm, pārsniedza plānoto rādītāju (plānots – 8%, sasniegts – 8.3%). Būtiski, ka to kontroļu īpatsvars, kurās netika konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasībām, par 25% ir pārsniedzis plānoto rādītāju. 2019.gadā sarežģīto laika apstākļu dēļ atbalsta saņemšanas nosacījumu (zāles pļaušanas un savākšanas) izpildes termiņš tika pagarināts, kā rezultātā vairāk klientu paguva izpildīt atbalsta saņemšanas nosacījumus. Savukārt LAD administrēto ES atbalsta pasākumiem iesniegto pieteikumu un iesniegumu skaits nesasniedza plānoto rādītāju, jo 2019. gadā Lauku attīstības programmas finansējuma ierobežojamības dēļ lauksaimniekiem nebija iespējams iesniegt pieteikumus atbalsta pasākumu "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi (ADI)" un "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ietekmē specifiski ierobežojumi (ASI)" ietvaros.

APAKŠPROGRAMMA "VALSTS ATBALSTS LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAI"

Lai uzlabotu lauksaimnieciskās ražošanas efektivitāti, veidojot konkurētspējīgu un daudzfunkcionālu lauksaimniecības nozari, kā arī veicinātu no lauksaimniecības gūto ienākumu palielināšanos, papildus ES atbalstam tiek nodrošināts arī valsts atbalsts jeb subsīdijas. LAD uzdevums ir administrēt valsts subsīdijas.

Izmaksāto budžeta līdzekļu apjoms šīs apakšprogrammas ietvaros 2019.gadā sasniedza 6.7 milj. EUR, kas ir par 4% mazāk kā 2018. gadā (skat. 2.pielikumu). Visvairāk līdzekļu - 93% no kopējā apjoma - tika administrēts LAD Centrālajā struktūrvienībā (CS). Savukārt visvairāk, proti, 23% no kopējā LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs (RLP) administrētā finansējuma – Ziemeļvidzemes RLP. Lielākais atbalsta pieteikumu skaits bija CS un Ziemeļvidzemes RLP – attiecīgi 70% un 6% no kopējā skaita.

Lai nodrošinātu subsīdiju izmaksu, LAD sagatavoja administrēšanas dokumentus, apmācīja darbiniekus, nodrošināja valsts atbalsta administrēšanu un kontroli.

APAKŠPROGRAMMA "SABIEDRISKĀ FINANSĒJUMA ADMINISTRĒŠANA UN VALSTS UZRAUDZĪBA LAUKSAIMNIECĪBĀ"

Apakšprogrammas darbības mērķis ir nodrošināt priekšnoteikumus valsts atbalsta un ES fondu līdzekļu apguves iespēju radīšanai un KLP mehānismu darbībai Latvijā, kā arī veikt sabiedriskā finansējuma administrēšanu un kontroli. Tās ietvaros līdzekļi tika izlietoti 9 RLP un CS darbības nodrošināšanai. Pavisam šajā apakšprogrammā izlietoti 12.9 milj. EUR, kas ir par 0.2 milj. EUR jeb 1% mazāk nekā iepriekšējā gadā (skat. 2.pielikumu).

3.2.2. PROGRAMMAS "MEŽA RESURSU ILGTSPĒJĪBAS SAGLABĀŠANA APAKŠPROGRAMMA VALSTS ATBALSTA PASĀKUMI MEŽA NOZARĒ"

Apakšprogrammas darbības mērķis ir atbalstīt meža ilglaicīgo funkciju stabilizāciju un meža nozares attīstību. 2019.gadā plānotie rezultatīvie rādītāji tika izpildīti un pārsniegti – plānoto 7 "Meža attīstības fonda" finansēto meža attīstības un zinātnes projektu vietā tika atbalstīti 8 projekti. Meža attīstības projektu skaits (5) sasniedza plānoto apjomu, savukārt zinātnes projektu skaits (3) - pārsniedza plānoto apjomu (skat. 1.pielikumu). Atbilstoši Ministru kabineta (MK) 2016.gada 26.aprīļa noteikumiem Nr. 265 "Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība meža nozares attīstībai", šīs apakšprogrammas ietvaros izmaksāti 0.2 milj. EUR, kas ir 2018. gada līmenī (skat. 2.pielikumu). Šie līdzekļi tika izlietoti meža nozares atbalsta un attīstības programmu finansēšanai, meža zinātniskajai izpētei, meža īpašnieku izglītošanai un apmācībai.

3.2.3. PROGRAMMAS "ZIVJU RESURSU ILGTSPĒJĪBAS SAGLABĀŠANA" APAKŠPROGRAMMA "ZIVJU FONDS"

Apakšprogrammas darbības mērķis ir piesaistīt papildu finansējumu Zivju fonda ietvaros, nodrošināt efektīvu valsts funkciju realizāciju zinātniskos pētījumos zivsaimniecībā, zivju resursu atražošanas un zivju

aizsardzības pasākumos, kā arī vienlaikus veicināt vispārēju zivsaimniecības nozares attīstību Latvijā, īpaši no zivsaimniecības atkarīgajos reģionos.

2019.gadā sākotnēji plānotais rezultatīvais rādītājs ir pārsniegts - ar Zivju fonda atbalstu īstenoto projektu skaits zivju resursu papildināšanai, pētījumiem un aizsardzībai (98 projekti) pārsniedza plānoto rādītāju (97 projekti). Kopā ar Zivju fondam 2019.gadā papildus piešķirto dotāciju rādītāja korigētā plānotā vērtība (130 projekti) arī tika pārsniegta (132 projekti). Sadalot projektu skaitu starp sākotnēji piešķirto dotāciju un papildus piešķirto dotāciju, tas ir mazāks (98 projekti) par korigēto plānoto rādītāju. Lai arī atsevišķos pasākumos projektu iesniedzēju aktivitāte skaita ziņā nebija tik liela, kā sākotnēji plānots, tomēr kopumā atbalsta saņēmēji īstenoja lielāka apmēra un ilgtspējīgākus projektus, ar mazāku īstenoto projektu skaitu sasniedzot paredzētos mērķus.

Atbilstoši MK 2010.gada 2.marta noteikumiem Nr. 215 "Noteikumi par valsts atbalsta piešķiršanu zivsaimniecības attīstībai no Zivju fonda finanšu līdzekļiem", šīs apakšprogrammas ietvaros izmaksāti 0.9 milj. EUR, kas ir par 10% vairāk nekā 2018.gadā (skat. 2.pielikumu).

3.2.4. APAKŠPROGRAMMA "IZDEVUMI EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS GARANTIJU FONDA PROJEKTU UN PASĀKUMU ĪSTENOŠANAI"

Apakšprogrammas darbības mērķis ir nodrošināt ES finanšu plānošanas perioda 2014. – 2020.gadam ELGF pasākumu īstenošanu. Šīs apakšprogrammas finansēto tiešo maksājumu un tirgus atbalsta pasākumu ietvaros tika nodrošināta vēl līdz galam neapmaksāto iesniegumu apmaksa no iepriekšējiem laika periodiem, kā arī uzsāka 2019. gadā iesniegto iesniegumu administrēšana un avansa maksājumu izmaksa. Maksājumu apjoms 2019. gadā sasniedza 303.7 milj. EUR, kas ir par 3% vairāk nekā 2018. gadā (skat. 2.pielikumu).

Tiešie maksājumi – 2019. gadā lauksaimniekiem bija pieejami 17 tiešo maksājumu veidi, t.sk., 13 brīvprātīgi saistītie atbalsti, no kuriem 4 maksājumi bija par dzīvniekiem, bet 9 – par platībām:

- Vienotais platības maksājums (VPM);
- Maksājums par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi (ZAL);
- Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas maksājums (MLS);
- Maksājums gados jauniekiem lauksaimniekiem (JAL);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm (SSG);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām (SKZ);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem (SLM);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitām (SAI);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par proteīnaugiem (SAP);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par cietes kartupeļiem (SKC);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētu labības sēklu (SLS);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem (SMI);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeņiem (SDA);
- Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām (SAU).

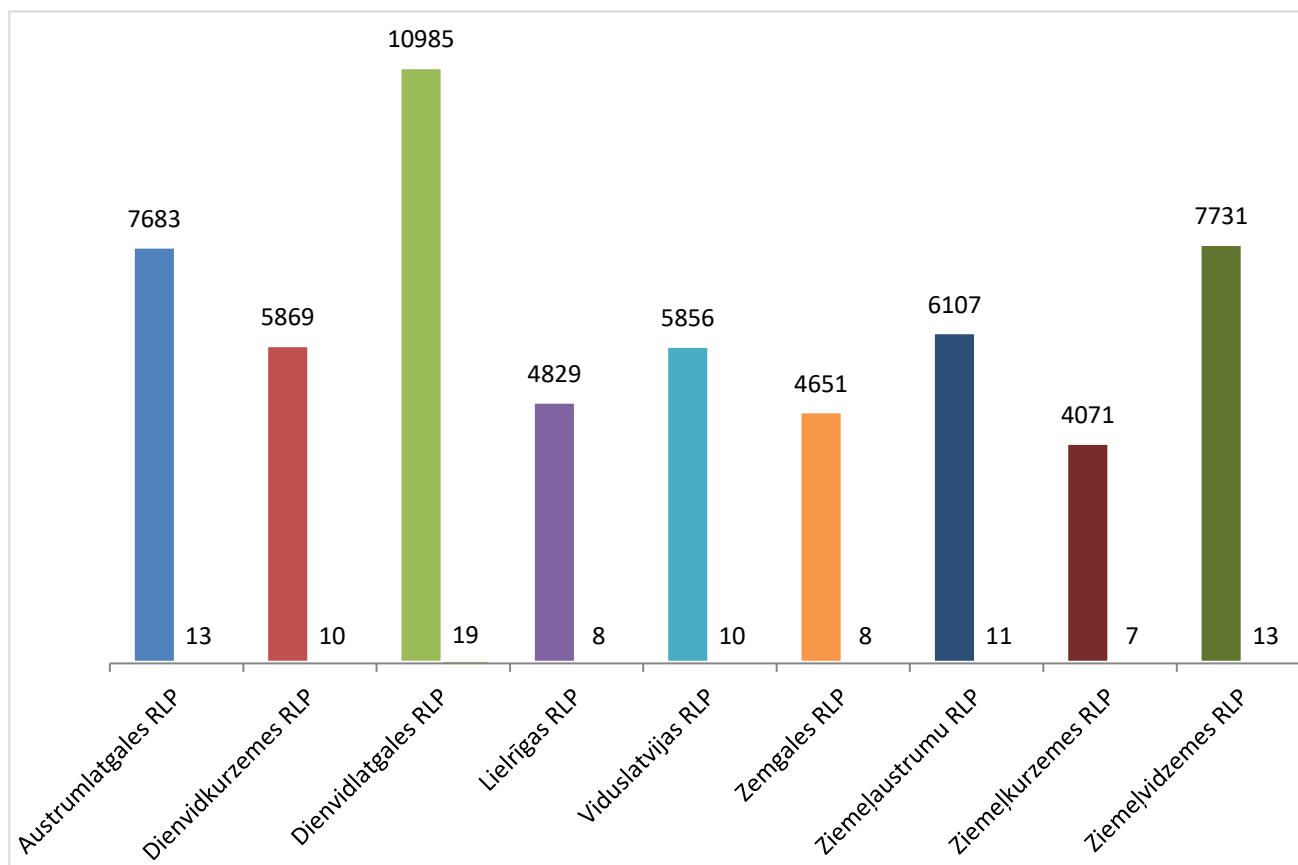
Lauksaimnieki 2019. gadā tiešajiem maksājumiem un ELFLA maksājumiem vides un lauku ainavas uzlabošanas pasākumos pieteicās elektroniski, iesniedzot Vienoto iesniegumu EPS.

Priekškontroles sistēma, kas tika ieviesta 2016. gadā, palīdzēja samazināt kļūdas platību maksājumu pieteikumos. Aizpildot pieteikumu elektroniski, sistēma brīdināja atbalsta pretendētus, ja deklarētie lauksaimniecības zemes gabali telpiski pārklājās ar cita pretendenta platībām. Tas ļāva savlaicīgi un bez sankcijām novērst kļūdas pieteikuma iesniegšanas laikā. Lai palīdzētu ikvienam lauksaimniekam izmantot EPS sniegtās priekšrocības un iesniegt iesniegumu elektroniski, arī 2019. gadā klientiem tika organizētas mācības un klātienes konsultācijas.

Kopumā LAD 2019. gadā tika iesniegti 58 644 Vienotie iesniegumi, no kuriem apstiprināti tika 58 494 iesniegumi.

2019. gadā lauksaimnieki atbalstam pieteica 1.75 milj.ha lielas platības. Ieviešot priekškontroļu sistēmu, ir samazinājies platību maksājumiem pieteikto platību pārklāšanās gadījumu skaits – 2018. gadā tādus konstatēja 1 015 klientiem, bet 2019. gadā – 804 klientiem.

No visiem saņemtajiem 58 644 Vienotajiem iesniegumiem uz kādu no ELGF maksājumiem bija pieteikušies 57 046 klienti. Lielākais iesniegumu skaits tradicionāli tika saņemts Dienvidlatgales RLP – 19%, tad attiecīgi seko Ziemeļvidzemes RLP ar 13% un Austrumlatgales RLP ar 13% (1.attēls).

1.attēls. Platību maksājumu iesniegumu skaits (ELGF), %

Visi iesniegumi tika izvērtēti divos administrēšanas posmos, kuru laikā pārbaudīja norādītās informācijas un datu atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem un iepriekš izvirzītajām prasībām. Konstatēto pārkāpumu un neatbilstību gadījumā tika piemērots atbalsta samazinājums (t.sk. samazinājumi par platību/dzīvnieku pārdeklarāciju un novēlotu pieteikuma iesniegšanu).

TIEŠO MAKSĀJUMU ATBALSTA VEIDU APRAKSTS

VPM tiek piešķirts tieši lauksaimniekiem par platībām, kas atbilst atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes kritērijiem un kurās tiek veikta lauksaimnieciskā darbība, kā arī ievērotas savstarpējās atbilstības prasības.

VPM ir platību maksājums, kas veido pamatu citu platību maksājumu saņemšanai. VPM ietvaros 2019.gadā pieteicās 45 130 atbalsta pretendenti, kopējā platība 1.7 milj. ha. 2019. gadā tika pabeigta 2018. gadā iesniegto atbalstu izmaksa 1.9 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 140.1 milj. EUR apmērā.

ZAL prasības tika ieviestas 2015.gadā ar mērķi veicināt ekoloģisko rādītāju uzlabošanu. Uz ZAL maksājumu 2019.gadā pretendēja 45 130 atbalsta pretendenti. Kopējā platība 1.7 milj. ha. 2019.gadā tika pabeigta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 3.0 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 79.4 milj. EUR apmērā.

MLS ir izveidota 2015.gadā ar mērķi samazināt administratīvo slogu. MLS maksājums ir vienkāršots ikgadējais tiešais maksājums saimniecībai, kas aizstāj VPM, ZAL, JAL un visus BSA maksājumus. Lauksaimnieki šajā shēmā varēja iestāties vienīgi 2015.gadā. Turpmākajos gados uz MLS maksājumu var pretendēt tikai tie lauksaimnieki, kas šim atbalstam pieteicās 2015.gadā. 2019.gadā MLS pieteicās 11 795 atbalsta pretendenti ar kopējo platību 28.9 tūkst.ha. 2019.gadā tika pabeigta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 0.2 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 5.7 milj. EUR apmērā.

JAL maksājuma mērķis ir atvieglot jaunajiem lauksaimniekiem saimnieciskās darbības uzsākšanu un to saimniecisko strukturālo pielāgošanu. 2019.gadā JAL maksājumam pieteicās 3 669 atbalsta pretendenti, atbalstam piesakot 110.2 tūkst.ha. 2019.gadā tika pabeigta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 4.7 milj. EUR apmērā.

Brīvprātīgi saistīto atbalstu (BSA) maksājumu mērķis ir atbalstīt nozares, kuras saskaras ar zināmām grūtībām. **BSA SSG** pieteicās 3 896 atbalsta pretendenti un 2019.gadā tika izmaksāti 0.4 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem un uzsākta 2019. gada atbalsta izmaksa 19.3milj. EUR apmērā.

BSA SKZ pieteicās 186 atbalsta pretendenti. 2019.gadā tika izmaksāti 0.04 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem un uzsākta 2019.gada atbalsta izmaksa 0.1 milj, EUR apmērā.

BSA SLM pieteicās 4 179 atbalsta pretendenti. 2019.gadā tika izmaksāti 5.7 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SAI pieteicās 737 atbalsta pretendenti. 2019.gadā tika izmaksāti 0.2 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem un uzsākta 2019.gada atbalsta izmaksa 0.2 milj. EUR apmērā.

BSA SAP pieteicās 3 797 atbalsta pretendenti, kopējā platība 73.3 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāts atbalsts par 2018.gada pieteikumiem 5.0 milj.EUR apmērā. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SKC pieteicās 109 atbalsta pretendenti, kopējā platība 0.7 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 0.2 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SSK pieteicās 24 atbalsta pretendenti, kopējā platība 0.2 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 0.2 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SSA pieteicās 90 atbalsta pretendenti, kopējā platība 3.0 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 0.3 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SLS pieteicās 80 atbalsta pretendenti, kopējā platība 9.6 tūkst.ha. 2019. gadā tika izmaksāti 0.7 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SMI pieteicās 5 803 atbalsta pretendenti, kopējā platība 81.2 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 3.4 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SVR pieteicās 868 atbalsta pretendenti, kopējā platība 24.5 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 1.0 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem. Atbalsts par 2019.gada pieteikumiem tiks maksāts 2020.gadā.

BSA SDA pieteicās 509 atbalsta pretendenti, kopējā platība 3.5 tūkst.ha. 2019. gadā tika izmaksāti 2.0 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem un uzsākta 2019.gada atbalsta izmaksa 1.5 milj. EUR apmērā.

BSA SAU pieteicās 1 610 atbalsta pretendenti, kopējā platība 7.5 tūkst.ha. 2019.gadā tika izmaksāti 0.08 milj. EUR par 2018.gada pieteikumiem un uzsākta 2019. gada atbalsta izmaksa 0.9 milj. EUR apmērā.

Finanšu disciplīna (FD) ir ieturējums no ES tiešo maksājumu summas, lai ES līmenī izveidotu rezervi krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē. Neizmantotā rezerves summa tiek atgriezta tiem lauksaimniekiem, kuru summām piemēro FD kārtējā gadā. 2019.gadā tika veikta FD atmaksa 2.32 milj. EUR apmērā.

INTERVENCE UN TIRGUS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI

Programma “Piens un augļi skolai” - ES un valsts atbalsta programma „Atbalsts augļu, dārzeņu un piena produktu piegādei izglītojamiem vispārējās izglītības iestādēs”: iesaistījās pirmsskolnieki un 1.-9.klašu skolēni 1 311 izglītības iestādēs. Augļu, dārzeņu un piena produktu piegādēs izdalītas 1092 tonnas svaigu augļu un dārzeņu, kā arī 2915 tonnas piena. Vienā porcijā paredzēti 100 gramu augļu vai dārzeņu un 0.1 līdz 0.25 litri piena vienam skolēnam trīs reizes nedēļā. Izmaksātā atbalsta summa 4.0 milj. EUR.

Intervences pasākumi piena nozarē: 2019. gadā tika turpināta vājpiena pulvera intervences krājumu uzglabāšana, sniedzot atbalstu noliktavas izdevumu segšanai 96 tūkst. EUR.

Informatīvie un veicināšanas pasākumi attiecībā uz lauksaimniecības produktiem: 2019.gadā tika realizēta viena programma trešajās valstīs, kuru ar ES atbalstu nodrošināja Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienība. 2019.gadā izmaksāti 0.46 milj. EUR.

Atbalsta par īstenotajiem pasākumiem biškopības nacionālās programmas ietvaros 2019.gadā izmaksāti 0.4 milj. EUR.

Tirgus kopējās organizācijas importa un eksporta licenču administrēšanas ietvaros 2019.gadā ir izsniegtas 109 importa licences (labība, etilspirts, olas, rīsi un ķiploki). Kopumā veikti 391 darījumi ar nodrošinājumiem.

Atbalsts augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām: 2019.gadā īstenotas 5 darbības programmas (3 augļu un ogu nozarē un 2 dārzeņu nozarē), izmaksātā atbalsta summa 0.72 milj. EUR.

CITI ELGF FINANSĒTIE ATBALSTA PASĀKUMI

Atbalsts vaislas lauksaimniecības dzīvnieku ierakstīšanai ciltsgrāmatā – atbalsta mērķis ir sekmēt ciltsdarbu cūkkopības, piensaimniecības, gaļas liellopu audzēšanas, kazkopības, aitikopības un zirgkopības nozarē. 2019.gadā tika veikta atbalsta izmaksa 14.9 milj. EUR apmērā, ko saņēma 9 lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācijas un 4 442 saimniecības, kurās tiek veikta lauksaimniecības dzīvnieku pārraudzība.

Alternatīvais atbalsts lopkopības saimniecībām – atbalsta mērķis ir, daļēji sedzot izdevumus par apdrošināšanas prēmiju, veicināt lauksaimnieku iesaistīšanos lopkopības nozares riska mazināšanā. 2019.gadā tika apmaksāti 2 109 pieteikumi 0.8 milj. EUR apmērā.

Atbalsts atbilstīgajām lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām – atbalsta mērķis ir veicināt lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību veidošanos un efektīvu darbību centralizētas pirmapstrādes un tirgus izpētes nodrošināšanā, produkcijas realizācijā, kā arī jaunu noieta tirgu apgūšanā. 2019. gadā apmaksāti 40 pieteikumi 0.1 milj. EUR apmērā.

Valsts atbalsts par 2018.gada sausuma radītiem zaudējumiem. Lai lauksaimniekiem mazinātu 2018. gada sausuma radītos zaudējumus, par noteiktu kultūraugu sējumiem un stādījumiem tika izmaksāts valsts atbalsts. Kopējā izmaksātā atbalsta summa 2019. gadā bija 4.4 milj. EUR par kopējo platību 889.3 tūkst. ha.

3.2.5. PROGRAMMAS “EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDA LAUKU ATTĪSTĪBAI” PROJEKTU UN PASĀKUMU ĪSTENOŠANA

Šīs programmas ietvaros LAD ir iesaistīts trīs budžeta apakšprogrammu realizācijā:

- Maksājumu iestādes izdevumi ELFLA projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020);
- Tehniskā palīdzība ELFLA apgūšanai (2014-2020);
- Atmaksas valsts pamatbudžetā par ELFLA finansējumu (2014-2020).

Detalizēta informācija par ELFLA 2014-2020 ieviešanas gaitu un sasniegtajiem rezultātiem ir pieejama ZM mājaslapā www.zm.gov.lv.

MAKSĀJUMU IESTĀDES IZDEVUMI ELFLA PROJEKTU UN PASĀKUMU ĪSTENOŠANAI 2014-2020

Apakšprogrammas ietvaros 2019.gadā tika veikti maksājumi 217.8 milj. EUR apmērā, kas ir par 16% mazāk nekā iepriekšējā gadā, (skat. 2.pielikumu). Tika administrēti daudzi, savstarpēji atšķirīgi atbalsta veidi, kuri iedalās:

- ELFLA projektu veida pasākumi;
- ELFLA platību veida maksājumi vides un lauku ainavas uzlabošanas pasākumiem.

ELFLA PROJEKTU VEIDA PASĀKUMI

LAD 2019. gadā turpināja administrēt ELFLA 2014 - 2020 projektus: pavisam tika iesniegti 12 126 projekti par kopējo publiskā finansējuma summu 242.8 milj. EUR, savukārt apstiprināti – 11 661 projekti kopumā par 189.7 milj. EUR (skat. 3. tabulu). Vislielākā lauksaimnieku interese un visvairāk iesniegto projektu bija pasākumos “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā” (3 301) un “Riska pārvaldība” (3 078). Lielākais izmaksātais publiskā finansējuma apjoms, 97.1 milj. EUR jeb 51% no kopējā apjoma, bija pasākumā “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”. (skat. 3. un 4. tabulu).

Pasākumā “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai” stratēģijas turpināja īstenot 35 vietējās rīcības grupas (VRG). 2019.gadā tika izsludinātas 67 projektu kārtas, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir gandrīz divreiz vairāk. Arī iesniegto projektu skaits ir gandrīz divreiz lielāks kā iepriekšējā gadā. Tas skaidrojams ar papildus finansējuma piešķiršanu VRG 2019.gada sākumā.

3.tabula

2019.gadā iesniegto un apstiprināto ELFLA 2014-2020 projektu skaits un finansējums, milj. EUR

Pasākuma kods		Pasākums/Aktivitāte	Iesniegtie projekti		Apstiprinātie projekti*	
			Skaits	Publiskais finansējums	Skaits	Publiskais finansējums
M01	1	Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi	22	1.0	22	1.0
	1.1.	Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi	9	0.4	9	0.4
	1.2.	Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem	13	0.6	13	0.6
M04	4	Ieguldījumi materiālajos aktīvos	1 393	134.7	1 122	97.1
	4.1.	Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	1 274	95.0	953	65.2
	4.2.	Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē	105	34.8	50	22.9
	4.3.	Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā	26	5.0	112	9.0
M05	5	Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana	22	0.9	21	1.1
	5.1.	Atbalsts profilaktiskajiem pasākumiem, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas	22	0.9	21	1.1
M06	6	Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība	705	14.2	548	11.8
	6.1.	Atbalsts jauna lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai	99	4.0	57	2.3
	6.3.	Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības	571	8.6	458	6.9
	6.4.	Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā	35	1.7	33	2.6
M07	7.2.	Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos	104	28.7	61	23.0
M08	8	Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā	3 301	8.3	2 474	7.1
	8.1.	Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un to kopšana. Meža ieaudzēšana un kopšana	692	2.5	419	1.4
	8.3.	Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi	1	0.1	3	1.5
	8.4.	Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana	56	0.2	29	0.1
	8.5.	Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai	2 730	5.5	2 188	4.0
M16	16	Sadarbība	81	10.7	39	10.6
	16.1.	Atbalsts EIP lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai	13	5.4	22	9.3
	16.2.	Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei	49	4.1	12	0.9
	16.3.	Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai	19	1.1	5	0.5
M17	17.1	Riska pārvaldība	3 078	12.8	2 913	10.5
M19	19	Atbalsts LEADER vietējai attīstībai	1 158	24.4	899	18.4
	19.2.	Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju	1 139	22.9	879	16.8
	19.3.	Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība	19	1.5	20	1.6
		Atbalsts daļējai kredītprocenu dzēšanai	2 262	7.0	3 562	9.2
		KOPĀ	12 126	242.8	11 661	189.7

* ņemot vērā iepriekšējos gados iesniegtos projektus

2019.gadā apmaksāto ELFLA 2014-2020 projektu skaits un finansējums, milj. EUR*

Pasākums	Apmaksātie projekti	
	Skaits	Publiskais finansējums
M01 - Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi	54	2.4
M02 - Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi	2	1.0
M04 - Ieguldījumi materiālajos aktīvos	1 428	84.0
M05 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana	9	1.1
M06 - Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība	888	13.7
M07 - Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos	159	39.0
M08 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā	3 327	5.4
M09 - Ražotāju grupu un organizāciju izveide	3	0.2
M016 - Sadarbība	63	2.6
M17 - Riska pārvaldība	3698	8.1
M19 - Atbalsts LEADER vietējai attīstībai	751	12.0
Atbalsts daļējai kredītprocentu dzēšanai	3 615	12.6
Kopā	13 997	182.1

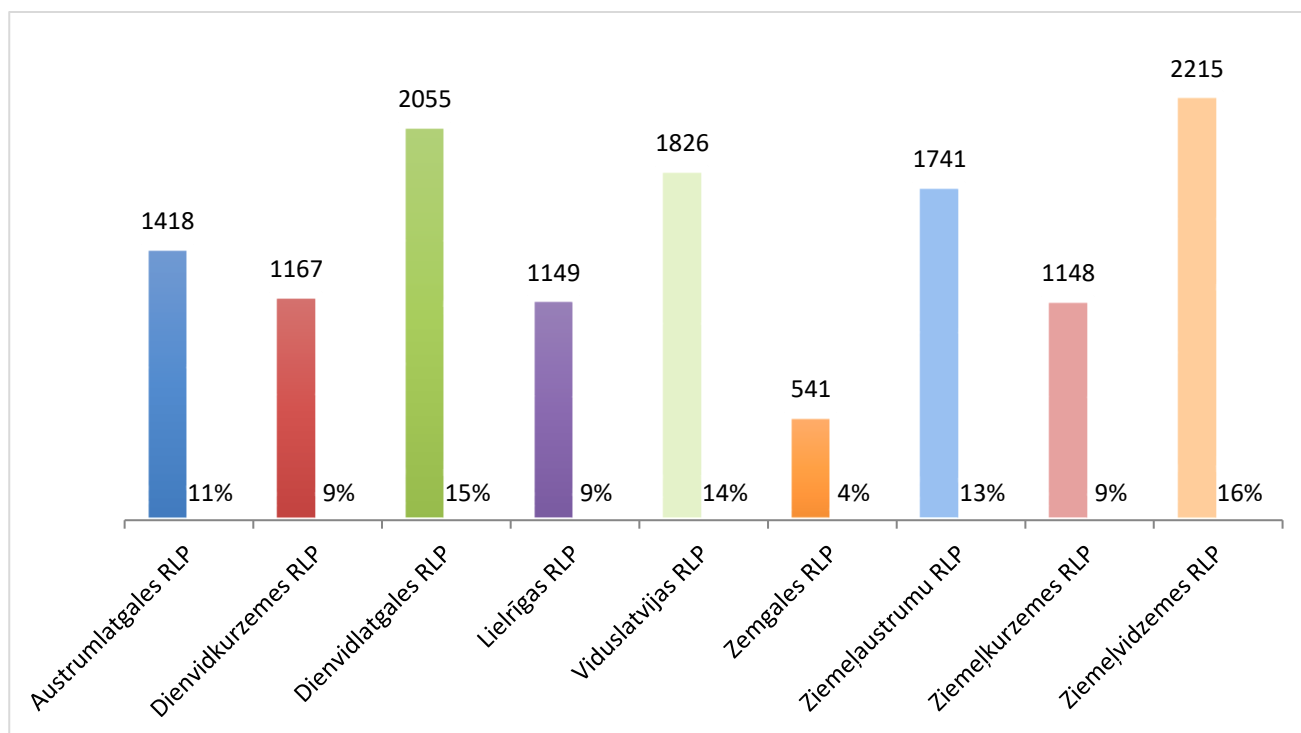
* neieskaitot pārejošās saistības no iepriekšējiem plānošanas periodiem

ELFLA MAKSĀJUMI VIDES UN LAUKU AINAVAS UZLABOŠANAS PASĀKUMIEM

2019.gadā atbilstoši Lauku attīstības programmas 2014. – 2020.gadam atbalsta saņemšanas nosacījumiem LAD administrēja atbalstus šādos pasākumos:

- “Agrovide un klimats”, kas ietver šādas aktivitātes:
 - Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos (BDUZ);
 - Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā (VSMD);
 - Rugāju lauks ziemas periodā (RLZP);
 - Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei (SVIN).
- “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA), kas ietver šādas aktivitātes:
 - Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (BLAJ, t.sk. BLAJ_B par bišu saimēm);
 - Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes (BLAV, t.sk. BLAV_B par bišu saimēm).
- Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi aktivitātei “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” (NĪM).

No kopumā saņemtajiem 58 644 Vienotajiem iesniegumiem uz kādu no ELFLA pasākumiem bija pieteikušies 13 260 klienti. Visvairāk ELFLA platību maksājumu iesniegumus iesniedza Ziemeļvidzemes RLP – 16%, tad attiecīgi seko Dienvidlatgales RLP ar 15% un Viduslatvijas RLP ar 14% (2.attēls).

2.attēls. ELFLA platību maksājumu iesniegumu skaits (ELFLA), %

Visi iesniegumi tika izvērtēti divos administrēšanas posmos, pārbaudot norādīto datu un informācijas atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem un iepriekš izvirzītajām prasībām. Konstatēto pārkāpumu un neatbilstību gadījumā tika piemēroti atbalsta samazinājumi (t.sk. samazinājumi par platību pārdeklarāciju un novēlotu pieteikuma iesniegšanu).

No 2019.gada vairs netiek piešķirts Maksājums apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi (ADSI), kas ietvēra aktivitātes ADI un ASI Lauk. Tomēr 2019.gada tika pabeigta 2018.gadā ADI atbalstu izmaksa 0.5 milj. EUR apmērā un ASI atblastu izmaksa 15.5 tūkst. EUR apmērā.

Pasākuma **“Agrovide un klimats”** mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību, nepieļaujot lauku ainavas degradāciju, tādējādi nodrošinot vides resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Pretendējot uz kādu no šī pasākuma aktivitātēm, atbalsta pretendents uzņemas daudzgadu saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību, sākot ar pirmo maksājuma apstiprināšanas gadu. 2019.gadā šī pasākuma aktivitātēs BDUZ un SVIN atbalsta pretendenti bija tiesīgi uzņemties jaunas un paplašināt esošās daudzgadu saistības, bet VSMD un RLZP nebija tiesīgi uzņemties jaunas saistības, izņemot saistību pārveidošanas, nodošanas vai pārņemšanas attiecīgos gadījumus.

- **BDUZ** aktivitātes īstenošanas vieta ir visā Latvijas teritorijā apsektie bioloģiski vērtīgie zālāji un Dabas aizsardzības pārvaldes apstiprinātie Eiropas nozīmes zālāju biotopi un putnu dzīvotnes. BDUZ aktivitātes mērķis ir uzturēt no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos bioloģiski vērtīgos zālājus, nodrošinot tiem atbilstošu apsaimniekošanu. BDUZ aktivitātes ietvaros pieteicās 5 316 atbalsta pretendenti. Kopējā platība 40.3 tūkst.ha. 2019. gadā tika veikta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 0.2 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 0.05 milj. EUR apmērā.
- **VSMD** aktivitātes ietvaros ir paredzēts atbalstīt lauksaimniekus, kuri dārzkopības produktu audzēšanā, pielieto dažādas papildu vidi saudzējošas metodes dārzkopībā un aizsardzības pasākumus, ar mērķi samazināt ar augu aizsardzības līdzekļu lietošanu saistīto risku cilvēku un dzīvnieku veselībai un to ietekmi uz vidi. VSMD aktivitātes ietvaros pieteicās 432 atbalsta pretendenti. Kopējā platība 6.5 tūkst. ha. 2019.gadā tika pabeigta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 0.1 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 0.9 milj. EUR apmērā.

- **RLZP** mērķis ir veicināt augsnes virskārtas aizsardzību pret augsnes degradācijas procesiem, eroziju, saglabājot augsnē organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci, kas palielina augsnes buferjspēju. RLZP ietvaros pieteicās 2 049 atbalsta pretendenti. Kopējā platība 111.0 tūkst. ha. 2019.gadā tika veikta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 9.4 milj. EUR apmērā. 2019. pieteikuma gada atbalsts tiks izmaksāts 2020.gadā.
- **SVIN** mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, palielinot augu platības nektāra ieguvei. Bitēm ir liela nozīme augu apputeksnēšanā un dabā tās ir vienas no galvenajām apputeksnētājām. Lai nodrošinātu gan dabīgos apputeksnētājus, gan medus bites ar tām atbilstošas saudzējošas vides izveidi, kā arī lai veicinātu biškopības attīstību, ar pasākuma atbalstu lauksaimnieki tiek veicināti audzēt augus nektāra ieguvei plašākās platībās. SVIN aktivitātei pieteicās 150 lauksaimnieki ar kopējo platību 1.1 tūkst. ha. 2019.gadā tika veikta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 11.8 tūkst. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 87.3 tūkst. EUR apmērā.

Pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” mērķis ir saglabāt un attīstīt bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanu, veicinot bioloģiskās lauksaimniecības metožu pielietošanu apsaimniekotajās LIZ platībās. Piesakoties BLA pasākuma aktivitātēs, atbalsta pretendenti uzņemas ilgtermiņa saistības. 2019.gadā šajā pasākumā atbalsta pretendenti nebija tiesīgi uzņemties jaunas un paplašināt esošās daudzgadu saistības, izņemot saistību pārveidošanas, nodošanas un pārņemšanas gadījumus.

- **BLA** pasākumā kopā pieteicās 3 955 atbalsta pretendenti ar kopējo platību 261.9 tūkst. ha. **BLAJ** atbalsts paredzēts lauksaimniekiem, kuriem līdz šim nav pieredzes bioloģiskās lauksaimniecības saimniekošanas sistēmā, savukārt **BLAJ_B** atbalsts paredzēts lauksaimniekiem, kuru saimniecībā ir bioloģiski sertificētu bišu saimes. **BLAJ** daudzgadu saistības turpināja 56 atbalsta pretendenti ar kopējo platību 0.8 tūkst.ha, uz **BLAJ_B** pieteicās 2 atbalsta pretendenti. **BLAV** atbalsts paredzēts lauksaimniekiem, kuriem jau ir pieredze bioloģiskās lauksaimniecības saimniekošanā, BLAV daudzgadu saistības turpināja 3 899 atbalsta pretendenti, ar kopējo platību 261.1 tūkst. ha. Uz **BLAV_B** par bišu saimēm pieteicās 272 pretendenti. 2019.gadā tika pabeigta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 0.7 milj. EUR apmērā, kā arī uzsākta 2019.gada atbalstu izmaksa 25.7 milj. EUR apmērā.
- **NIM** maksājums paredzēts par NATURA 2000 teritorijām, kurās ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi. Uz to pieteicās 3 017 atbalsta pretendenti. Kopējā platība 45.8 tūkst. ha. 2019.gadā tika veikta 2018.gadā iesniegto atbalstu izmaksa 4.0 milj. EUR apmērā. 2019. pieteikuma gada atbalsts tiks izmaksāts 2020.gadā.

APAKŠPROGRAMMA “TEHNISKĀ PALĪDZĪBA ELFLA APGŪŠANAI” (2014 – 2020)

Apakšprogrammas darbības mērķis ir nodrošināt ELFLA Tehniskās palīdzības pasākumu īstenošanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā. 2019.gadā izdevumu apjoms sasniedza 5.0 milj. EUR, kas ir par 7% mazāk nekā iepriekšējā gadā (skat. 2. pielikumu). Finansējums izmaksāts atbilstoši apstiprinātajiem projektiem. Programmas ietvaros veikti izdevumi, kuri saistīti ar iestādes darbības uzturēšanas izdevumiem un kapitālajiem izdevumiem valsts deleģēto funkciju izpildes nodrošināšanai.

APAKŠPROGRAMMA “ATMAKSAS VALSTS PAMATBUDŽETĀ PAR ELFLA FINANSĒJUMU” (2014 – 2020)

Apakšprogrammas darbības mērķis ir nodrošināt atmaksas veikšanu valsts pamatbudžetā 2014.–2020. gada plānošanas periodā. Atbilstoši MK 2014.gada 30.septembra noteikumiem Nr. 598 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014. – 2020.gada plānošanas periodā”, ES un valsts budžeta finansējuma pārskaitīšana valsts budžeta ieņēmumos jānodrošina, ja atbalsta saņēmējs pirms tam ir saņēmis valsts budžeta finansējumu projekta īstenošanai. 2019.gadā valsts budžeta ieņēmumos pārskaitīts ELFLA finansējums 19.0 milj. EUR apmērā, kas ir par 9% mazāk nekā iepriekšējā gadā (skat. 2. pielikumu).

3.2.6. PROGRAMMA "EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDA UN EIROPAS JŪRLIETU UN ZIVSAIMNIECĪBAS FONDA PROJEKTU UN PASĀKUMU ĪSTENOŠANA"

Šīs programmas ietvaros LAD ir iesaistīts trīs budžeta apakšprogrammu realizācijā:

- Maksājumu iestādes izdevumi EJZF projektu un pasākumu īstenošanai(2014-2020);
- Tehniskā palīdzība EJZF apgūšanai (2014-2020);
- Atmaksas valsts pamatbudžetā par EJZF finansējumu (2014-2020).

Detalizēta informācija par un EJZF ieviešanas gaitu un sasniegtajiem rezultātiem ir pieejama ZM mājaslapā www.zm.gov.lv.

APAKŠPROGRAMMA "MAKSĀJUMU IESTĀDES IZDEVUMI EJZF PROJEKTU UN PASĀKUMU ĪSTENOŠANAI" (2014-2020)

Apakšprogrammas darbības mērķi ir:

- veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu zvejniecību un akvakultūru;
- sekmēt KZP īstenošanu;
- palielināt nodarbinātību un teritoriālo kohēziju;
- veicināt tirdzniecību un apstrādi;
- veicināt Integrētas jūrniecības politikas īstenošanu.

2019.gadā turpinājās EJZF pasākumu administrēšana. Tika izsludinātas:

- 24 projektu pieteikumu pieņemšanas kārtas 14 aktivitātēs;
- 11 projektu pieņemšanas kārtas pasākumā "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana", kura ietvaros piekrastes teritorijā savas stratēģijas īsteno 6 VRG.

Kopā tika iesniegti 260 projekti par kopējo publiskā finansējuma summu 29.2 milj EUR, savukārt apstiprināti – 175 projekti par 14.3 milj. EUR (skat. 5.tabulu)

5.tabula

2019.gadā administrēto EJZF 2014-2020 projektu skaits un publiskais finansējums

Prioritāte, pasākums	Iesniegtie projekti		Apstiprinātie projekti*		Apmaksātie projekti*	
	Skaits	milj. EUR	Skaits	milj. EUR	Skaits	milj. EUR
F011 - Ilgtspējīgas zvejniecības attīstība	128	7.7	87	3.7	94	7.8
F022 - Ilgtspējīgas akvakultūras attīstība	9	8.7	6	1.1	38	3
F036 - KZP papildu pasākumi, ko finansē dalītā pārvaldībā	2	1.0	4	2.0	6	0.9
F043 - Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana un Sadarbības pasākumi	91	5.8	59	4.0	51	2.8
F054 - Ar tirdzniecību un apstrādi saistīti pasākumi	30	6.0	19	3.3	28	4.5
Kopā	260	29.2	175	14.3	217	18.9

* ņemot vērā iepriekšējos gados iesniegtos pieteikumus

2019.gadā EJZF ietvaros pilnībā vai daļēji tika apmaksāti 217 projekti par kopējo publiskā finansējuma summu 18.9 milj. EUR. Visvairāk projektu (94) un visvairāk līdzekļu – 7,8 milj. EUR - tika izmaksāti prioritātes "Ilgtspējīgas zvejniecības attīstība" ietvaros (attiecīgi 43% un 41% no kopējā apjoma).

APAKŠPROGRAMMA "TEHNISKĀ PALĪDZĪBA EIROPAS JŪRLIETU UN ZIVSAIMNIECĪBAS FONDA APGŪŠANAI" (2014 – 2020)

Apakšprogrammas mērķis ir nodrošināt EJZF Tehniskās palīdzības pasākumu īstenošanu, atbalstot Rīcības programmas efektīvu un drošu vadību, ieviešanu, uzraudzību, izvērtēšanu un kontroli, kā arī vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkla izveidošanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā. 2019. gadā izdevumu apjoms sasniedza 0.5 milj. EUR, kas ir par 32% vairāk nekā 2018. gadā (skat. 2. pielikumu). Finansējums izmaksāts atbilstoši apstiprinātajiem projektiem. Programmas ietvaros veikti izdevumi, kuri saistīti ar iestādes darbības uzturēšanas izdevumiem un kapitālajiem izdevumiem valsts deleģēto funkciju izpildes nodrošināšanai.

APAKŠPROGRAMMA "ATMAKSAS VALSTS PAMATBUDŽETĀ PAR EJZF FINANSĒJUMU" (2014 – 2020)

Apakšprogrammas darbības mērķis ir nodrošināt atmaksas veikšanu valsts pamatbudžetā 2014. – 2020. gada plānošanas periodā. Atbilstoši MK 2014. gada 30. septembra noteikumiem Nr. 598 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014. – 2020. gada plānošanas periodā", ES un valsts budžeta finansējuma pārskaitīšana valsts budžeta ieņēmumos jānodrošina, ja pretendents pirms tam ir saņēmis valsts budžeta finansējumu projekta īstenošanai. 2019. gadā valsts budžeta ieņēmumos tika pārskaitīts finansējums 1.5 milj. EUR apmērā. (skat. 2. pielikumu).

3.2.7. PROGRAMMA "LĪDZEKĻU NEPAREDZĒTIEM GADĪJUMIEM IZLIETOJUMS"

2019. gadā programmas ietvaros finansējums izlietots 0.8 milj. EUR apmērā. Kompensāciju izmaksas veiktas par zaudējumiem, kas radušies Āfrikas cūku mēra un infekcijas slimību (salmonelozes, govju enzootiskās leikozes u.c.) rezultātā, kā arī fitosanitāro pasākumu īstenošanai bakteriālās iedegas apkarošanai un izplatības ierobežošanai.

4. ĪSTENOTĀS JAUNĀS POLITIKAS INICIATĪVAS

Notiek aktīvs darbs, lai gatavotos nākošajam plānošanas perioda, kas sāksies 2021. gadā. jaunajā plānošanas periodā plaņots ieviest jaunas politikas iniciatīvas. Līdzīgi arī pirms šā brīža spēkā esošā plānošanas perioda sākuma LAD iesniedz pieteikumu par jaunās politikas iniciatīvām (JPI).

5. LAD VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Nepieciešamos pētījumus ES un valsts atbalsta pasākumu ieviešanas izvērtēšanai organizē EK, ZM un Finanšu ministrija. LAD sniedz pētījumiem nepieciešamo informāciju savas kompetences ietvaros.

6. SADARBĪBAS PARTNERU FINANSĒTO PROGRAMMU UN ĀRVALSTU IEGULDĪJUMU PROGRAMMU IETVAROS ĪSTENOTO PROJEKTU SASNIEGTIE REZULTĀTI UN LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS

2019. gadā LAD netika īstenotas sadarbības partneru un ārvalstu ieguldījumu programmas.

7. NOVĒRTĒJUMS PAR STRATĒGIJAS IEVIEŠANU (VEIC PĒC KĀRTĒJĀ STRATĒGIJAS PLĀNOŠANAS CIKLA BEIGĀM)

2019.gadā noslēdzās LAD stratēģijas 2017.-2019.gadam ieviešana.

Galvenie stratēģijas ieviešanas virzieni bija attīstība, uz klientu orientēta pieeja un profesionāls dienesta personāls.

ATTĪSTĪBA

LAD ieviesis daudzus mūsdienīgus digitālos risinājumus un tehnoloģijas. Svarīgs darba virziens bijis arī vienkāršu un saprotamu pakalpojumu un iekšējo procesu nodrošināšana, kur arī būtiska loma tehnoloģiju iespējām.

Platību maksājumu pieteikumu administrēšanā informācijas sistēmā izveidots "zaļais koridors", kas vairāk nekā 60% platību maksājumu pieteikumu administrēšanu veica bez darbinieku iesaistes.

Apsekošanu un kontroles LAD var veikt arī attālināti, izmantojot satelītattēlus. Lauku atbalsta dienests izmanto satelītus, kuri darbojas Eiropas Kosmosa aģentūras īstenotās programmas Copernicus ietvaros – Sentinel 1 un Sentinel 2. Satelītattēliem LAD ikdienas darbā ir dažādi pielietojumi. Ar tiem tiek veikta iegūto datu vizuālā analīze un novērtējums, iegūstot aktuālāko informāciju par laukiem un to stāvokli. Ar datu apstrādes metodēm satelītattēlus var izmantot automatizētā izmaiņu noteikšanā – skatīties, vai un kad uz lauka ir notikusi aktivitāte, piemēram, vai zālājs ir nopļauts vajadzīgajā termiņā. Ir iespējams arī automātiski noteikt zemes lietojumu – apbūvi, zālājus, mežus, aramzemi (ziemāji vai vasarāji), kā arī augu kultūras, lai tās salīdzinātu ar klientu iesniegtajos pieteikumos norādīto informāciju.

Droni būtiski samazinātu pārbaudēs uz vietas patērēto laiku, Investīciju pasākumos tāpēc panākts īsāks periods maksājuma pieprasījuma izskatīšanai. Šādas pārbaudes dienests veic, piemēram, meliorācijas projektiem, kur tiek projekts apsekots dabā pirms projekta uzsākšanas un vēlāk, kad projekts jau realizēts. Droni ļauj apsekot vietas, kur darbiniekiem ir grūti piekļūt vai tas prasa ilgu laiku, piemēram, purvu, ugunsdrošības torņus, lielu būvju apsekošanā.

LAD izstrādāts robots Varis. Tā darba pienākums dienestā ir pārbaudīt ziņas par atbalsta saņēmējiem Sodu reģistrā. Robots dienesta datu bāzē pārskata visus atbalsta pretendentes, pēc tam Lursoft datu bāzē iegūst

informāciju par uzņēmuma atbildīgajām personām. Sodu reģistrā Varis pārbauda, vai atbalsta saņēmējs nav sodīts. Iegūto informāciju Varis ievieto dienesta datu bāzē.

Dienests strādājis, lai tā klientiem būtu pieejama visa nepieciešamā informācija. 2019.gada nogalē pabeigts sagatavošanās darbs, lai 2020.gada sākumā dienestā darbu sāktu virtuālā asistente Ieva. Ieva - tā ir leinteresēta Elektroniskā Virtuālā Asistente, kuras uzdevums ir palīdzēt klientiem atrast atbildes uz neskaidriem jautājumiem jebkurā diennakts laikā.

Lai veicinātu “zaļo domāšanu” dienesta darbā, uzlaboti risinājumi pārvaldēs, izmantojot ekonomiskas dienas gaismas spuldzes, veicot atkritumu šķirošanu, pārejot uz elektronisku dokumentu apriti un īstenojot citas aktivitātes.

LAD ir atvērts jaunu pakalpojumu ieviešanai. No 2019. gada 1.februāra uzskaitē par marķētajiem naftas produktiem (kurināmo), tiek nodrošināta LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Tas paredz iespēju klientiem, kas ir naftas produktu pircēji, EPS sistēmā redzēt pieejamo naftas produktu bilanci, kā arī veiktos darījumus. Savukārt naftas produktu tirgotājiem būs iespējams sistēmā ievadīt un apstrādāt veikto darījumu datus.

KLIENTI

Uz klientu orientēta pieeja ir dienesta darba stūrakmens un vērtība.

Būtiski pilnveidota dienests Elektroniskā pieteikšanās sistēma (EPS), veidojot to par ērtu rīku lauksaimniekiem. Daudzi risinājumi ieviesti, lai lauksaimnieki neaizmirstu pieteikties kādam no iespējamajiem atbalsta veidiem. Tiek gatavotas video pamācības un rokasgrāmatas ar viegli saprotamiem skaidrojumiem par dažādiem atbalsta pasākumiem. EPS stratēģijas īstenošanas laikā atzīts par pasaules līmeņa paraugu. LAD Pasaules informācijas samita (WSIS forum) laikā saņēma unikālu uzvarētāja balvu WSIS Prize 2017 par LAD Elektronisko pieteikšanās sistēmu (EPS) kā labāko IT rīku lauksaimniekiem pasaulē.

LAD sniegtie pakalpojumi ir pieejami klientiem visā Latvijā. Darbu aktīvi turpina 10 dienesta klientu apkalpošanas centri, kā arī dienests piedalās valsts vienoto klientu apkalpošanas centru darbā un sniedz pakalpojumus tajos. LAD platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā organizē bezmaksas izbraukuma konsultācijas, kas notiek dažādās apdzīvotās vietās. Konsultāciju laikā lauksaimnieki var noskaidrot visus jautājumus par atbalsta maksājumu saņemšanu, kā arī LAD speciālisti palīdz aizpildīt iesniegumus elektroniski.

Dienests piedalās dažādos semināros, konferencēs, diskusijās un izstādēs, lai varētu konsultēt visus interesentus par dienesta darba aktualitātēm. Piemēram, regulāra ir dienesta dalība izstādēs Rāmava, gan ar informatīvu stendu, gan izglītojošu programmu.

LAD veicis nozīmīgu darbu, lai pilnveidotu dienesta rakstisko komunikāciju ar tā klientiem. Vēstulēs sniegtā informācija veidota tā, lai skaidri būtu saprotami dienesta lēmumi un norādes klientu tālākai rīcībai. Publiskajā vidē paustā dienesta informācija ir savlaicīga, skaidra un viegli saprotama, tiek izmantoti dažādi risinājumi – video, infografikas u.tml., lai ikvienam klientam sniegtu visu nepieciešamo informāciju.

LAD augstu vērtē sadarbību gan ar zemkopības resora iestādēm, gan citām valsts pārvaldes iestādēm; nozīmīgs sarunu partneris LAD ir nevalstiskās organizācijas, kuru ierosinājumi ir būtiski dienesta darbā. LAD iesaistās dažādās darba grupās, kurās pauž viedokli par inovāciju ieviešanu valsts pārvaldē, tās darba uzlabošanu, valsts pārvaldes komunikācijas pilnveidi u.tml.

LAD veido un apkopo pieredzes stāstus par lauksaimniekiem, mēšsaimniekiem, zivsaimniekiem - par visiem saimniekiem, kuri ar pašreizējā darbu un aizrautību saimnieko savā zemē. Tie ir dažādi videostāsti, kas ikvienam ļauj uzzināt, kā attīstās Latvijas lauki, par jau sasniegto, par to, ar kādiem izaicinājumiem ikdienā sastopas saimnieki, kā arī kādi ir viņu nākotnes mērķi.

PERSONĀLS

Lai īstenotu stratēģijā izvirzītos mērķus, svarīga ir profesionāli spēcīga un uz attīstību orientēta komanda.

Atzīstot, ka darbinieku profesionalitāte veicina Dienesta attīstību, nodrošinot kvalitatīvu un efektīvu pakalpojumu sniegšanu sabiedrībai, ļoti liela uzmanība tiek pievērsta darbinieku apmācībai, kompetenču un kvalifikācijas paaugstināšanai, organizējot regulāras iekšējās un ārējās apmācības. Tās ir gan mācības Valsts administrācijas skolā un citās mācību vietās, gan aktīvi tiek organizētas iekšējās mācības, kur darbinieki profesionāli izglīto kolēģus par dažādiem aktuāliem jautājumiem. Nozīmīga loma ir e-mācībām, kas notiek iekšējā mācību vidē Moodle, kur pieejami dažādi izglītojoši materiāli.

Jauno darbinieku adaptācijā svarīga loma ir mentoru programmai. Tā palīdz jaunajiem darbiniekiem iegūt atbalstu un nepieciešamās zināšanas sava amata pienākumu veikšanai.

Dienests ieviesis elastīgā laika iesējas, kā arī 2019.gadā uzsāka īstenot attālinātā darba pieejas pilotprojektu.

Izveidota "Ideju krātuve" – tā ir ikviena dienesta darbinieka iespēja izteikt savas idejas un ierosinājumus tam, kā dienests kvalitatīvāk un efektīvāk var īstenot savas funkcijas, ieviest jaunus risinājumus darbā, mainīt esošo pieeju. "Ideju krātuvē" ikviens var sniegt savu viedokli par visiem ar darbu dienestā saistītajiem jautājumiem.

LAD vērtē arī darbinieku darba vidi. Darba drošības politikas galvenie uzdevumi ir darbinieku arodveselības veicināšana, darbinieku izglītošana un zināšanu līmeņa paaugstināšana darba aizsardzībā, informēšana par darba vides riskiem, novērtēšanas rezultātiem un darba aizsardzības pasākumiem risku novēršanai vai samazināšanai.

LAD ir izstrādāta apbalvojuma politika, kā mērķis ir godināt labākos darbiniekus, kuru profesionālās prasmes un paveiktais darbs veicina Dienesta attīstību, kā arī motivēt darbiniekus sasniegt labākus darba rezultātus un būt lojāliem Dienestam.

8. PĀRSKATS PAR LAD VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Dienesta iekšējās kontroles sistēma nodrošina pastāvīgu, ekonomisku, efektīvu un lietderīgu iestādes darbību Dienesta mērķu sasniegšanai, kas izstrādāta, balstoties uz COSO modeli. Dienestā tiek uzturēta kvalitātes vadības un risku vadības sistēma, tiek nodrošināti pārvaldības deklarācijas, koordinācijas un ieteikumu vadības sistēmas procesi, t.sk. maksājumu aģentūras akreditācijas prasību izpilde un maksājumu pareizība.

Ikdienas līmenī Dienesta vadība ir ieviesusi un īsteno virkni uzraudzības pasākumu, piemēram, virskontroles, kā arī RLP darba metodiskā vadība, tiek organizētas apmācības un notiek informācijas apriete.

Audita departaments, pamatojoties uz iekšējiem auditiem, kas veikti saskaņā ar Starptautiskajiem iekšējā audita profesionālās prakses standartiem un apstiprinātajiem plāniem, sniedz LAD direktoram neatkarīgu un objektīvu vērtējumu par iekšējās kontroles sistēmas kvalitāti, efektivitāti un atbilstību LAD izvirzīto mērķu sasniegšanai. 2019.gada decembrī veikts iekšējā audita struktūrvienības darbības atbilstības iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskajiem standartiem ārējais novērtējums, kā rezultātā iegūts novērtējums "Kopumā atbilst Standartiem un IAI Ētikas kodeksam".

Audita departaments pārskata gadā vadībai iesniedzis 15 audita ziņojumus, t.sk. veikti 10 sistēmu iekšējie auditi un 5 specifisko sistēmu auditi un pašnovērtējumi. Iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai un tās efektivitātes celšanai auditori snieguši 53 ieteikumus. 2019.gadā noslēgtajos auditos galvenokārt sniegti ieteikumi, kas vērsti uz iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu, procesu efektivizēšanu un administratīvā sloga mazināšanu. Visi iekšējos auditos sniegtie ieteikumi ir ieviesti.

2019.gadā ir notikuši 17 ārējie auditi (ZM, EK, VK, KPMG u.c.). Visi 2019.gadā slēgtie auditi ir bez būtiskiem atklājumiem un finanšu korekcijām, ir norādīti vairāki labās prakses piemēri un sniegtas rekomendācijas. Visi ārējo auditu sniegtie ieteikumi tiek ieviesti noteiktajos termiņos.

Papildus iekšējo un ārējo auditu nodrošināšanai Audita departaments veicis 102 ELFLA projektu ex-post pārbaudes pie atbalsta pretendentiem un 3 ELGF sistēmā ietilpstošo darījumu padziļinātās pārbaudes atbilstoši regulas Nr.1306/2013 prasībām. ES fondu sistēmu auditu gaitā un pārbaudēs pie finansējuma saņēmējiem tika veiktas projektu iesniegumu visaptverošas pārbaudes visos administrēšanas posmos. Veikto auditu un pārbaudēs pie finansējuma saņēmējiem rezultātā konstatēts, ka būtiskajos aspektos auditētajās jomās iekšējā kontroles sistēma ir izveidota atbilstoši galvenajiem akreditācijas kritērijiem un spēj nodrošināt Latvijas un ES finansiālo interešu aizsardzību.

9. PERSONĀLS

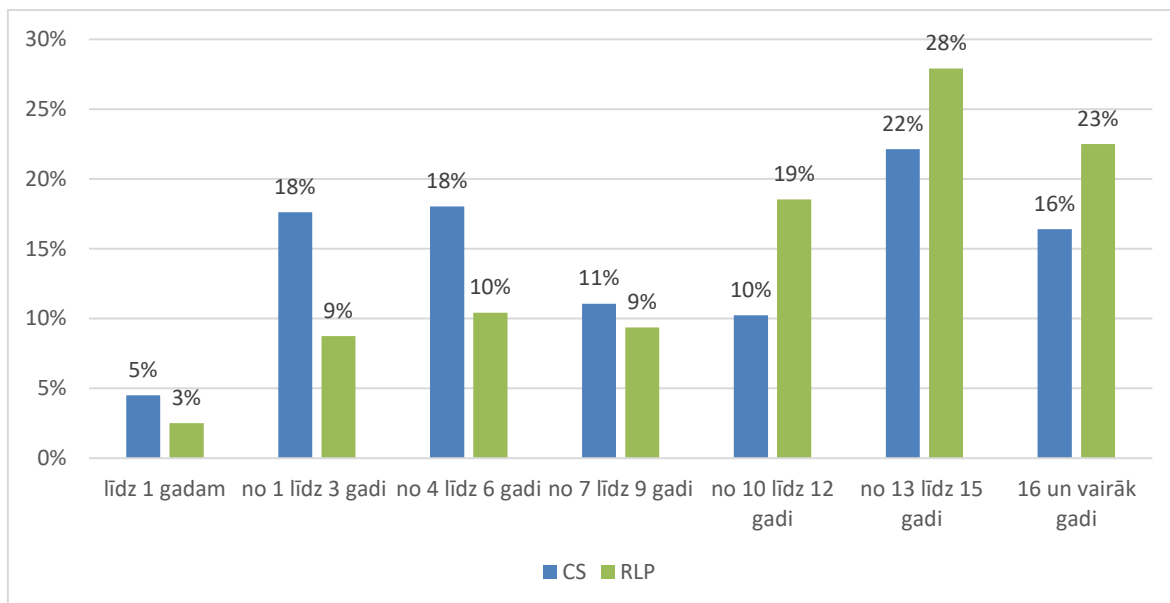
Lielākā LAD vērtība ir darbinieki, kura ir profesionāli spēcīga un uz attīstību orientēta komanda, lai īstenotu LAD misiju – atbalstītu Latvijas lauku attīstību, godprātīgi administrējot ES un valsts finansējumu, ievērojot LAD definētās vērtības un nodrošinot mērķtiecīgu uzdevumu izpildi.

Lai nodrošinātu sistēmas efektīvu funkcionēšanu, LAD tiek īstenota personāla politika, kuras mērķis ir nodrošināt veiksmīgu procesu funkcionēšanu, kas attiecas uz darbu ar cilvēkresursiem (t.sk. plānošana, atlase, attīstība, apmācība, u.c.). Personāla politika tiek īstenota atbilstoši akreditācijas kritērijiem.

LAD 2019.gada 31.decembrī bija 749 amata vietas, no kurām 259 CS un 490 RLP. Realizējot strukturālās reformas saskaņā ar MK 2017. gada 24. novembra rīkojumā Nr. 701 "Par Valsts pārvaldes reformu plānu 2020" noteikto, kopējais amata vietu skaits, salīdzinot ar 2018. gada sākumu, samazināts par 34 amata vietām. LAD kopējais vidējais faktiski nodarbināto skaits bija 698, no kuriem 621 ierēdnis un 77 darbinieki. LAD personāla procentuālie rādītāji pēc dzimuma 2019. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav būtiski mainījušies, attiecīgi 74% sieviešu un 26% vīriešu.

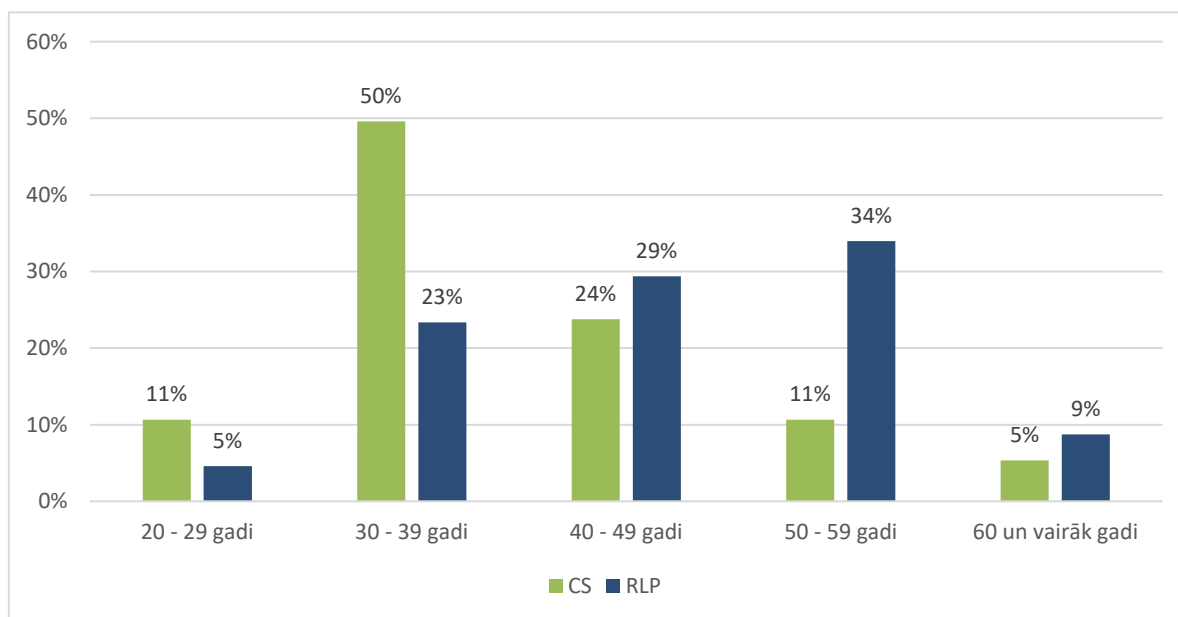
Pārskata gadā valsts civildienesta vai darba attiecības ar LAD nodibināja 21 nodarbinātais, bet pārtrauca 43 nodarbinātie, attiecīgi 2019.gadā LAD personāla rotācijas koeficients bija 9,17%, personāla atjaunošanās koeficients – 3,01% un personāla aiziešanas koeficients – 6,16%. Lai sasniegtu augstus rādītājus, LAD darba vide ir raksturojama kā dinamiska un izaicinājumiem pilna. Veicinot profesionālu darbinieku noturēšanu un attīstību, pārskata gadā 47 nodarbinātie pārcelti citos amatos, veidojot gan horizontālu, gan vertikālu karjeru.

LAD personālu 2019. gadā raksturo tendence ilgtermiņa darba attiecību pieaugumam. Ir vērojams, ka 2019. gadā pieaug nodarbināto īpatsvars no 4-6 gadu stāžam. Joprojām lielākais 2019. gadā nodarbināto īpatsvars gan CS, gan RLP bija darbiniekiem ar darba stāžu no 13 līdz 15 gadiem. (skat. 3. attēlu). Aizvien augstu ir vērtējams fakts, ka vairāk nekā 48% CS nodarbināto un vairāk nekā 70% RLP nodarbināto LAD strādā ilgāk par 10 gadiem, kas liecina par nodarbināto lojalitāti.

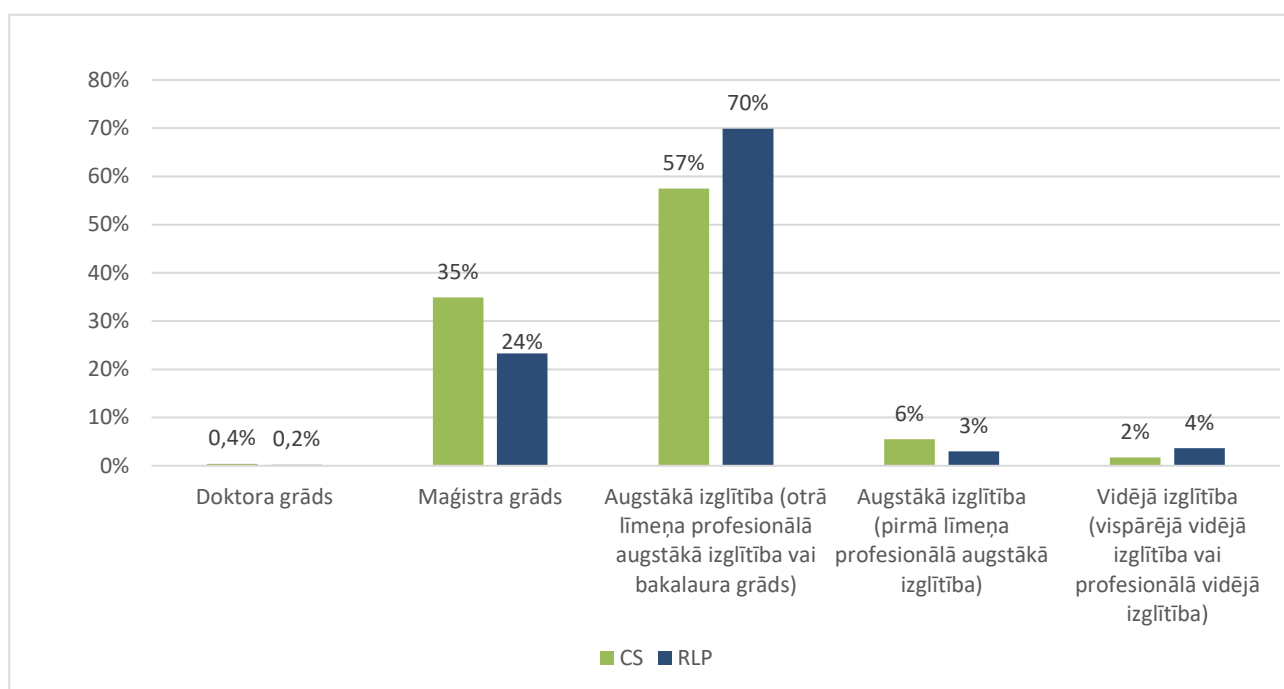
3.attēls LAD nodarbināto procentuālais sadalījums pēc nostrādātajiem gadiem LAD (situācija 31.12.2019.)

Nodarbināto vidējais vecums LAD 2019. gadā bija 43 gadi. Lielākais nodarbināto skaita īpatsvars CS bija vecumā no 30 līdz 39 gadiem – 50% un attiecīgi RLP – no 50 līdz 59 gadiem 34% (skat. 4. attēlu).

4.attēls. LAD nodarbināto procentuālais sadalījums pa vecuma grupām (situācija 31.12.2019.)

LAD lielākā vērtība ir profesionāls personāls. Vidēji 93% LAD darbinieku ir augstākā izglītība. 35% no CS nodarbinātajiem un attiecīgi - 24% no RLP ir maģistra grāds. (skat. 5. attēlu).

5.attēls LAD nodarbināto izglītības līmenis (situācija 31.12.2019.)

Pārskata gadā izsludināti 23 amatu konkursi (attiecīgi 10 konkursi CS un 13 – RLP), uz vakantajām amata vietām saņemti 257 pieteikumi, vidējais pretendentu skaits uz vienu konkursu – 11 kandidāti. Lai izvēlētos atbilstošāko kandidātu, tiek organizēti gan iekšējie, gan ārējie personāla atlases konkursi, kuros apstiprinātā konkursa komisija, izmantojot strukturētus kritērijus un jautājumus pretendentu vērtēšanai, atlasa piemērotākos pretendētus.

Apstiprinot kārtējā gada Mācību plānu, LAD mācību vajadzības izvērtē un nosaka, ņemot vērā iestādē definētās kompetences, struktūrvienību funkcijas, nodarbināto izteiktās mācību vajadzības novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā, kur pamato mācību nepieciešamību efektīvākai darba uzdevumu izpildei. Pārskata periodā LAD tika turpinātas nodarbināto apmācības gan iekšējo, gan ārējo, gan e-mācību veidā. Ar katru gadu LAD paplašina iekšējo mācību īpatsvaru, jo, atbilstoši definētajiem mācību virzieniem, iekšējie lektori spēj pielāgot mācību programmas nodarbināto profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai. 2019. gadā LAD apmācībās liela uzmanība tika vērsta nodarbināto darba vides drošībai, kvalitātei, procesu vienkāršošanai. Vislielākais nodarbināto skaits tika apmācīti meistarklasēs “Jūtos droši darbā”, kurās tika aplūkotas dažādas tēmas, piemēram, par informācijas drošību, par drošu un saprotamu rakstisko komunikāciju, par fizisko drošību veicot ikdienas amata pienākumus. Tika turpināta LAD mentoringa programma, apmācot e-mācību sistēmā jaunos darbiniekus un darbiniekus, kuri atgriezušies no ilgstošas prombūtnes. LAD regulāri tika papildināta e-mācību sistēma, dodot iespēju nodarbinātajiem pieejamā laikā papildināt savas zināšanas ar jauniem mācību materiāliem, kuri ir saistoši ikdienas amata pienākumu veikšanai.

Seminārs Zemgales RLP

Lai paaugstinātu savu kvalifikāciju, apgūtu specifikas zināšanas, jaunas prasmes un kompetences tālākai LAD sekmīgai darbībai, visu līmeņu nodarbinātie ir piedalījušies EK rīkotajos semināros un sanāksmēs, darba un

ekspertu grupās, ES dalībvalstu maksājumu aģentūru konferencēs, kā arī mācību un pieredzes apmaiņas braucienos Beļģijā, Čehijā, Dānijā, Horvātijā, Igaunijā, Itālijā, Lietuvā, Rumānijā, Polijā, Slovēnijā, Spānijā, Somijā, Ungārijā, Vācijā, Zviedrijā un citur.

10. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

10.1. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS UN IZGLĪTOŠANAS PASĀKUMI

LAD veic daudzpusīgas sabiedrības informēšanas aktivitātes, lai stāstītu par darba aktualitātēm un izglītotu par pieejamā atbalsta saņemšanas nosacījumiem un iespējām. Šo dienesta darbu koordinē un īsteno Sabiedrisko attiecību daļa.

LAD lielu uzmanību pievērš daudzveidīgu komunikācijas kanālu izmantošanai savā darbā. Visa aktuālā informācija tiek sniegta dienesta mājaslapās www.lad.gov.lv un www.piensauglisskolai.lv; daudzveidīga informācija pieejama sociālajos tīklos: twitter.com, facebook.com, vimeo.com, youtube.com, flickr.com. Arī šajā gadā ir turpinājies pieaugt šo elektronisko informēšanas līdzekļu lietotāju skaits un tie iegūst arvien lielāku lomu informācijas aktivitāšu veikšanā – kodolīgas, aktuālas informācijas ātra piegāde adresātam.

Lai par dienesta darbu būtu informēta plašāka sabiedrība, norit veiksmīga sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem – tiek gatavotas preses relīzes, sniegtas intervijas, gatavoti video, infografikas un citi materiāli. Ņemot vērā dienesta mērķa grupu specifiku, būtiska ir sadarbība ar pašvaldību bezmaksas drukātajiem un elektroniskajiem izdevumiem, lai tajos tiktu publicēta svarīgā informācija un dienesta klienti varētu ar to iepazīties.

Katru nedēļu tiek nosūtīts arī LAD informatīvais Ziņnesis, kurā apkopotas svarīgākās iknedēļas ziņas un nozīmīga informācija par termiņiem, pasākumiem u.c.

Dienests lielu darbu veic, lai sabiedrība tiktu informēta par ES fondu ieguldījumu Latvijā. Tiek gatavoti reprezentācijas priekšmeti un izdots LAD kalendārs saskaņā ar vadlīniju nosacījumiem. Izveidoti arī citi informatīvi materiāli elektroniskā veidā – infografikas, plakāti, brošūras – ar mērķi informēt sabiedrību par ELFLA un EJZF ieguldījumu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības attīstībā. Klientiem dienests ir nodrošinājis jau elektroniski sagatavotus paraugus informatīvajām plāksnēm, ko novietot projektu realizācijas vietā.

Dienests organizē seminārus un konferences, lai nodrošinātu klātienē komunikācijas iespējas ar klientiem. Pavasarī notiek izbraukumi uz dažādām vietām Latvijā, lai palīdzētu lauksaimniekiem aizpildīt platību maksājumu iesniegumus.

Par savu pieredzi LAD stāsta arī citiem. Tās ir gan tikšanās ar sadarbības partneriem, gan dalība Latvijas un ES konferencēs. Piemēram, pieredzes stāstu konferencē "Celmlauzis" LAD citu valsts iestāžu vadībai un speciālistiem stāstīja par satelīta attēlu izmantošanu.

LAD Ziņnesis

LAD direktora vietnieks Indulis Āboliņš konferencē "Celmlauzis"

PROGRAMMA "PIENS UN AUGĻI SKOLAI"

Programmas "Piens un augļi skolai" izstrādātā mājaslapa www.piensaugliskolai.lv 2019.gadā tika atzīta kā viens no labās prakses piemēriem citu Eiropas Savienības valstu vidū.

2019.gadā sagatavoti arī trīs video stāsti par programmu "Piens un augļi skolai", kuros kopā ar programmas tēlu Ābolu Pienšļāci var izsekot augļu ceļu uz skolām un dzirdēt bērnu pieredzes stāstus.

LAD pārstāvji bija programmas vēstneši arī TV raidījumā "Māmiņu klubs", bet lai sasniegtu vēl lielāku mērķauditoriju programma tika popularizēta pasākumā "ZZ Čempionāts".

2019.gada pavasarī pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi piedalījās konkursā "No sēklas līdz galdam", kad uz palodzēm īpaši sagatavotās kastēs audzēja zirņus, pētīja to augšanu, fiksēja savus novērojumus un konkursā iesūtīja radošos darbus.

Programmas ietvaros notika arī semināru cikls skolotājiem "No lauka līdz galdam", kurā skolotāji apmeklēja augļu dārzus, pārstrādes uzņēmumus un degustēja vietējos produktus. Semināru laikā bija izglītojošas lekcijas par uzturu, veselīgu dzīvesveidu, lai rosinātu pedagogus par šo jautājumu pēc iespējas vairāk runāt ar saviem skolēniem.

Lauku atbalsta dienests kopā ar autoru grupu sagatavoja interesantu radošu uzdevumu krājumu 1.-3.klašu skolēniem "Piens un augļi – mani draugi!" Uzdevumu krājumus oktobrī bez maksas saņēma visi 1.-3.klašu bērni visā Latvijā. Tāpat tika sagatavoti mācību materiāli pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem - jaunā mācību gada kalendāri ar dažādiem uzdevumiem gada garumā.

Uzdevumu krājuma vāka noformējums

IZSTĀDE "PAVASARIS 2019" UN "LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA TEHNIKA 2019"

LAD piedalījās starptautiskajā lauksaimniecības, lopkopības, dārzkopības un komunālās saimniecības izstādē "Pavasaris 2019" un lauksaimniecības un meža tehnikas izstādē "Lauksaimniecības un meža tehnika 2019" Rāmavā. Izstādēs pulcējās daudzi tūkstoši profesionāļu un interesentu un lauksaimnieku un mēzsaimnieku. LAD pārstāvji klāstīja par dienesta aktualitātēm 2019.gadā, platību maksājumu sezonu, iespējām investīcijām, kā arī informēja par dienesta izstrādātajām tehnoloģijām klientiem. Visu interesējošo informāciju varēja iegūt stendā, kurā LAD speciālisti visas izstāžu dienas konsultēja klientus par dažādiem jautājumiem.

SARUNU FESTIVĀLS LAMPA

2019.gadā Cēsu pils parkā sarunu festivālā LAMPA, kas noritēja no 28.jūnija līdz 29.jūnijam, Valsts mājā piedalījās arī Lauku atbalsta dienests. 29.jūnijā visas dienas agrumā no plkst.11.00 šeit notika izstāde "Manas valsts digitalizācija", kas noslēdzās ar diskusiju no plkst.19.00 – 20.00, kuras laikā lietojamības eksperts Pēteris Jurčenko gan ar Lauku atbalsta dienestu, gan citām iestādēm pārrunāja, kādus digitālus rīkus var izmantot ikviens Latvijas iedzīvotājs un kādas iespējas tas sniedz.

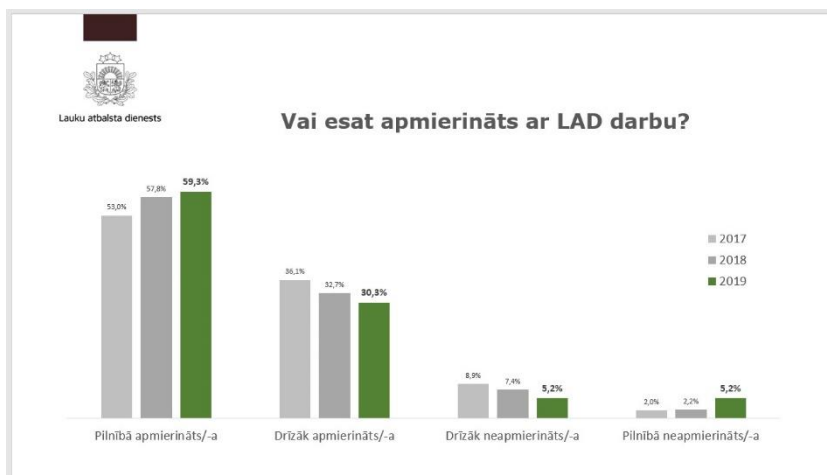
Dienests apmeklētājiem ļāva paskatīties, kā izskatās zeme no dažāda augstuma: no satelīta, kāda tā ir ortofoto attēlā un kādu to redz, lidojot ar dronu. Apmeklētāji

varēja iejusties ekspertu lomā un izteikt savas domas, kādas kultūras aug konkrētajos Latvijas laukos, apskatīt sev zināmās Latvijas vietas un diskutēt, kā un kādam nolūkam šos attēlus varam izmantot ikdienā.

10.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR APMIERINĀTĪBU AR LAD DARBA KVALITĀTI UN TO REZULTĀTI

Arī šajā gada pārskata periodā LAD veica klientu apmierinātības pētījumu. Tika veikta aptauja internetā, lai noskaidrotu atbildes uz vairākiem būtiskiem jautājumiem: “Kā klienti vērtē dienesta darbu?”, “Cik ērta ir Elektroniskā pieteikšanās sistēma?”, “Kur visbiežāk klienti noskaidro sev nepieciešamo informāciju?” u.c. Saņemtie klientu ieteikumi tika izvērtēti un ņemti vērā, plānojot turpmākās darba pilnveides iespējas.

Kopumā klienti ir apmierināti ar dienesta sniegtajiem pakalpojumiem un darbu. Augstu tika novērtēts tas, ka dienests organizē dažādus seminārus un izbraukuma konsultācijas, lai pēc iespējas tuvāk klientu dzīvesvietai sniegtu atbalstu. Pozitīvi vērtēta arī Elektroniskā pieteikšanās sistēma, kas ir ērta un viegli lietojama klientiem.

10.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

LAD turpina regulāri informēt lauksaimnieku, mežsaimnieku, zivsaimnieku un citas ar lauku attīstību saistītas organizācijas par aktualitātēm saistībā ar atbalsta saņemšanas iespējām. LAD darbinieki aktīvi piedalās šo institūciju organizētajos semināros un apmācībās. Šajā periodā dienests organizēja regulāras tikšanās ar lauksaimnieku un zivsaimnieku organizāciju pārstāvjiem, lai diskutētu par neskaidrības un sniegtas atbildes uz interesentu jautājumiem. Tikšanās laikā pārrunātie jautājumi un atbildes tiek ievietotas LAD mājaslapā, nodrošinot pārrunāto jautājumu publicitāti un plašākas sabiedrības informēšanu.

11. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2020.GADĀ

11.1. IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI

1. Turpināt 2014.-2020.gada finanšu perioda ELGF, ELFLA un EJZF fondu un valsts atbalsta finansēto pasākumu ieviešanu un atbalsta izmaksu. Jāturpina ES fondu administrēšanas sistēmas vienkāršošana un jaunu e-risinājumu ieviešana LAD EPS, samazinot administratīvo slogu LAD klientiem.
2. Nodrošināt ELGF, ELFLA un EJZF finanšu pārskata sertifikācijas procesu un pārvaldības deklarāciju sagatavošanu.
3. Nodrošināt Kvalitātes vadības sistēmas sertifikāta ISO 9001 un Informācijas drošības pārvaldības sistēmas sertifikāta ISO 27001 uzturēšanu.
4. Turpināt attīstīt uz klientu orientēta apkalpošanu un modernu daudzkanālu komunikāciju, īstenojot principu “Skaidrojam, palīdzam un atgādinām”.

11.2. GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI 2020.GADĀ

1. Īstenot inovatīvu un efektīvu digitālo risinājumu ieviešanu:
 - papildināt LAD publisko ĢIS funkcionalitāti;
 - ieviest oficiālo e-adresi saziņai ar juridiskām personām;
 - nodrošināt LAD rīcībā esošo vispārpieejamo datu publiskošanu;
 - LAD mājaslapā ieviest virtuālo asistentu;
 - uz satelītattēliem balstītas monitoringa sistēmas ieviešana platībmaksājumu administrēšanā;
 - robotu procesu automatizācijas ieviešana.
2. Veidot dinamisku darba vidi, ieviest "attālināto darbu".
3. Paplašināt un pilnveidot LAD mācību centru darbinieku profesionalitātes celšanai, plašāk izmantojot e-mācību platformu.
4. Konsekventi īstenot "zaļo domāšanu" LAD darbībā – resursu efektīvu un taupīgu izmantošanu.
5. Nodrošināt Solidaritātes fonda pasākumu plūdu seku mazināšanai un likvidācijai administrēšanu.
6. Ieviest mājāsaimniecībās izmantoto bezakcīzes naftas produktu (kurināmā) uzskaites sistēmu.
7. Sadarboties ar ES dalībvalstu maksājumu aģentūrām, lai pilnveidotu atbalsta maksājumu administrēšanu atbilstoši labākajai praksei. Pilnveidot sadarbību ar lauksaimnieku, zivsaimnieku un mežsaimnieku organizācijām, VRG, kā arī citām iestādēm un organizācijām, nodrošinot visiem vienādi saprotamu atbalsta administrēšanas sistēmas kārtību.
8. Izstrādāt, ieviest un uzturēt iekšējo trauksmes celšanas sistēmu.
9. Pilnveidot fizisko personu datu pārvaldību atbilstoši regulas ES 2016/679 prasībām.
10. Organizēt LAD 20 gadu darba rezultātu konferenci.

11.3. SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

2020.gadā nav plānots īstenot sadarbības projektus. Kā katru gadu, arī 2020.gada tiek plānots veikt pētījumu par klientu apmierinātību ar LAD darbu.

11.4. FINANŠU SAISTĪBAS

2020.gadā, saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2020.gadam”, ES fondu līdzfinansējuma nodrošināšanai ir plānotas saistības XXX milj. EUR apmērā, t.sk.,:

- ELGF – 314.4 milj. EUR;
- ELFLA – 206.0 milj. EUR;
- EJZF – 15.0 milj. EUR;
- Solidaritātes fonda pasākumam plūdu seku mazināšanai un likvidācijai – XXX milj. EUR.

Saistību apjoms ir indikatīvs. Saistības ES fondu realizācijai turpmākajiem gadiem valsts budžeta plānošanas procesā tiek paredzētas atbilstoši uz konkrēto brīdi apstiprinātajiem projektiem un plānotajām finansējuma prognozēm.

12. SAĪSINĀJUMI

ADI – Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi
ADSI – Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi
ASI – Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi
BDUZ – Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos
BLA – Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība
BLAJ – Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm
BLAJ_B – Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm par bišu saimēm;
BLAV – Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes
BLAV_B – Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes par bišu saimēm
BSA – Brīvprātīgs saistītais atbalsts
CS – Lauku atbalsta dienesta centrālā struktūrvienība
EK – Eiropas Komisija
EJZF – Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF – Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
EPS – Elektroniskās pieteikšanās sistēma
ES – Eiropas Savienība
EUR – ES valūta (euro)
JAL – Maksājums gados jauniem lauksaimniekiem
JPI – Jaunās politikas iniciatīvas
KLP – Kopējā lauksaimniecības politika
LAD – Lauku atbalsta dienests
LIZ – Lauksaimniecībā izmantojamā zeme
MK – Ministru kabinets
NĪM – Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām
RLP – Lauku atbalsta dienesta reģionālā lauksaimniecības pārvalde
RLZP – Rugāju lauks ziemas periodā
SAI – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aītām
SAP – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par proteīnaugiem
SAU – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām
SDA – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeņiem
SKZ – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām
SKC – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par cietes kartupeļiem
SLM – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem
SLS – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētu labības sēklu
SMI – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem
SSA – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām
SSG – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm
SSK – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem
SVR – Brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapsi
SVIN – Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei
VPM – Vienotais platības maksājums
VRG – Vietējās rīcības grupa
VSMD – Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā
ZAL – Maksājums par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi
ZM – Zemkopības ministrija

Programmu rezultatīvo rādītāju izpilde 2019.gadā

Programma/apakšprogramma/rādītājs	Plānots	Faktiskā izpilde	% no plānotā
21.00.00 Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā			
21.01.00 Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai			
1. Valsts atbalsts lauksaimniecībai			
1.1. Īstenoto atbalsta programmu skaits	6	6	100%
1.2. Apstiprināto pieteikumu skaits	19 000	19 011	100%
21.02.00 Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā			
1. Izmaksāts un administrēts valsts un ES atbalsts			
1.1. Viena izmaksāta ES atbalsta maksājuma eiro administrēšanas izmaksas eiro	0.03	0.03	100%
1.2. Viena izmaksātā valsts atbalsta maksājuma eiro administrēšanas izmaksas eiro	0.08	0.08	100%
2. Atbalsta pieteikumu un iesniegumu administrēšana			
2.1. ES atbalsta pieteikumu un iesniegumu skaits	220 000	160 130	73%
2.2. Valsts atbalsta pieteikumu un projektu iesniegumu skaits	23 000	23 824	104%
3. Lauku atbalsta dienesta veiktās fiziskās kontroles			
3.1. Veikto kontroļu īpatsvars %, no saimniecisko darbību veicējiem, kuri saņēmuši ES vai valsts atbalstu un pakļauti iespējamajām kontrolēm	8.0	8.3	104%
3.2. Kontroļu īpatsvars % kopējo kontroļu skaitā, kurās nav konstatētas neatbilstības normatīvo aktu prasībām	60.0	75.0	125%
24.00.00 Meža resursu ilgtspējības saglabāšana			
24.02.00 Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē			
1. Meža nozares attīstības veicināšana			
1.1. Meža attīstības fonda finansēto projektu skaits	7	8	114%
1.2. Attīstības/ zinātnes projektu proporcionāli skaitliskais sadalījums no kopējā meža attīstības fonda finansēto projekta skaita	5/2	5/3	100%/150 %
25.00.00 Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana			
25.02.00 Zivju fonds			
1. Nodrošināts atbalsts zivju resursu papildināšanai, pētījumiem un aizsardzībai			
1.1. Ar ZF atbalstu īstenoto projektu skaits zivju resursu papildināšanai, pētījumiem un aizsardzībai	130	98	75%

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, EUR

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
Programma "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai, sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā"				
Apakšprogramma "Valsts atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai "				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 970 541	7 128 705	6 695 366
1.1.	dotācijas	6 970 541	7 128 705	6 695 366
2	Izdevumi (kopā)	6 970 541	7 128 705	6 695 366
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 970 541	7 128 705	6 695 366
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	6 970 541	7 128 705	6 695 366
Apakšprogramma "Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	13 136 407	12 990 035	12 980 015
1.1.	dotācijas	13 106 333	12 955 035	12 955 035
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	30 074	35 000	24 980
2	Izdevumi (kopā)	13 136 407	12 990 120	12 979 602
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	12 552 006	12 402 746	12 392 228
2.1.1.	kārtējie izdevumi	12 552 006	12 402 746	12 392 228
2.2.	kapitālie izdevumi	584 401	587 374	587 374

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
Programma "Meža resursu ilgtspējības saglabāšana"				
Apakšprogramma "Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	237 102	237 927	232 588
1.1.	dotācijas	237 102	237 927	232 588
2	Izdevumi (kopā)	237 102	237 927	232 588
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	237 102	237 927	232 588
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	163 002	162 650	157 955
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	74 100	75 277	74 633
Programma "Zivju resursu ilgtspējības saglabāšana"				
Apakšprogramma "Zivju fonds"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	843 466	924 333	901 990
1.1.	dotācijas	843 466	924 333	901 990
2	Izdevumi (kopā)	843 466	924 333	901 990
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	746 672	703 142	683 062
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 777	11 402	11 246
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	178 455	175 324	172 784
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	561 440	516 416	499 032
2.2.	kapitālie izdevumi	96 794	221 191	218 928
Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 114 367	786 059	786 058
1.1.	dotācijas	2 114 367	786 059	786 058
2	Izdevumi (kopā)	2 114 367	786 059	786 058
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 114 367	786 059	786 058
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	2 114 367	786059	786 058
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	kapitālie izdevumi	0	0	0

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
Programma "Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana"				
Apakšprogramma "Izdevumi Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	294 643 028	304 803 092	310 257 853
1.1.	dotācijas	293 320 581	302 303 092	302 209 489
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 322 447	2 500 000	8 048 364
2	Izdevumi (kopā)	294 070 043	305 376 077	303 695 286
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	303 695 286	305 376 077	303 695 286
2.1.1.	kārtējie izdevumi	182 404	2 500 000	1 389 644
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	293 442 513	302 351 684	301 874 832
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	445 126	524 393	430 810
Programma "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana"				
Apakšprogramma "Maksājumu iestādes izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	258 299 689	217 989 676	217 754 119
1.1.	dotācijas	258 299 689	217 989 676	217 754 119
2	Izdevumi (kopā)	258 299 689	217 989 676	217 754 119
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	222 689 940	174 933 436	174 733 685
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	219 215 253	170 768 149	170 768 149
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	3 483 687	4 165 287	3 965 536
2.2.	kapitālie izdevumi	35 600 749	43 056 240	43 020 434
Apakšprogramma "Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 409 747	5 046 939	5 046 646
1.1.	dotācijas	5 409 747	5 046 939	5 046 646
2	Izdevumi (kopā)	5 409 747	5 046 939	5 046 646
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 991 786	4 736 230	4 736 228
2.2.	kapitālie izdevumi	417 961	310 709	310 418

Apakšprogramma "Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējumu (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	20 848 598	19 875 501	19 014 188
1.1.	dotācijas	20 848 598	19 875 501	19 014 188
2	Izdevumi (kopā)	20 848 598	19 875 501	19 014 188
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	11 357 169	19 875 501	19 014 188
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	11 357 169	19 875 501	19 014 188
2.2.	kapitālie izdevumi	9 491 429	0.00	0.00
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
Programma "Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošana"				
Apakšprogramma "Maksājumu iestādes izdevumi Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) projektu un pasākumu īstenošanai (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	21 314 703	19 209 583	18 918 155
1.1.	dotācijas	21 314 703	19 209 583	18 918 155
2	Izdevumi (kopā)	21 314 703	19 209 583	18 918 155
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	19 628 238	17 014 222	16 734 992
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	17 047 924	14 646 535	14 376 189
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	2 580 314	2 367 687	2 358 803
2.2.	kapitālie izdevumi	1 686 465	2 195 361	2 183 163
Apakšprogramma "Tehniskā palīdzība Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) apgūšanai (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	407 104	537 628	537 540
1.1.	dotācijas	407 104	537 628	537 540
2	Izdevumi (kopā)	407 104	537 628	537 540
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	389 628	419 628	419 628
2.1.1.	kārtējie izdevumi	389 628	419 628	419 628
2.2.	kapitālie izdevumi	17 476	118 000	117 912
Apakšprogramma "Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) finansējumu (2014-2020)"				
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 407 607	1 900 000	1 540 146
1.1.	dotācijas	3 407 607	1 900 000	1 540 146
2	Izdevumi (kopā)	3 407 607	1 900 000	1 540 146
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 203 832	1 900 000	1 540 146
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	3 203 832	1 900 000	1 540 146
2.2.	kapitālie izdevumi	203 775	0.00	0.00